
Vergaderjaar 2024–2025

36 725 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	4
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
3	Beleidsartikelen	8
3.1	Artikel 1 Volksgezondheid	8
3.2	Artikel 2 Curatieve Zorg	14
3.3	Artikel 3 Langdurige Zorg en ondersteuning	19
3.4	Artikel 4 Zorgbreed Beleid	24
3.5	Artikel 5 Jeugd	27
3.6	Artikel 6 Sport en Bewegen	29
3.7	Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II	31
3.8	Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten	33
4	Niet-beleidsartikelen	34
4.1	Artikel 9 Algemeen	34
4.2	Artikel 10 Apparaat Kerndepartement	35
4.3	Artikel 11 Nog onverdeeld	37
5	Premiegefinancierde Zorguitgaven	38
5.1	Inleiding	38
5.2	Ontwikkeling van de netto premiegefinancierde zorguitgaven	41
5.3	Verticale ontwikkeling van de premiegefinancierde zorguitgaven en -ontvangsten	42

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Agema

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven, overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, financieringsverschuivingen en middelen die ten laste of ten gunste van het generale beeld aan de begroting van VWS worden toegevoegd of vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Voorjaarsnota 2025, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt (Kamerstukken II, 36725, nr.1).

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

- Naast de politiek en beleidsmatig relevante mutaties worden mutaties op de instrumenten toegelicht op basis van onderstaande grenzen voor het totale mutatiebedrag voor de uitgaven en ontvangsten. Hiermee wordt aangesloten bij de RBV 2025.
- De verplichtingenmutaties worden op artikelniveau toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Voor wat betreft de uitgaven en ontvangsten behorend tot de Premiegefinancierde Zorguitgaven worden mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Begrotingsgefinancierde zorguitgaven

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Uitgaven	Art.nr.	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Vastgestelde begroting 2025		36.498.950	38.549.208	40.212.715	42.624.570	44.789.641	44.804.652
Instandhouding liquiditeitspositie NRG Pallas	2	76.261	0	0	0	0	0
Backpay weduwen KNIL-militairen en ambtenaren	11	50.000	0	0	0	0	0
RSV-immunisatieprogramma	1	29.100	26.200	25.400	24.900	24.300	24.000
Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV)	2	26.000	27.000	27.000	26.000	25.000	25.000
Wisselkoers BES-eilanden	4	16.881	19.096	18.555	16.650	12.997	- 5.102
Dekking OCW begroting	11	15.070	15.070	15.070	15.070	15.070	15.070
Uitspraak kosten kinderopvang pleegouders	5	7.300	7.300	7.300	400	400	400
Stijgende aantallen abortussen	1	4.986	8.719	8.635	8.635	8.635	8.635
Nieuwe directie Open Overheid	10	492	18.377	18.926	9.000	9.000	9.000
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	-	0	- 225.000	0	0	0	0
COVID-19 vaccinatieprogramma	1	0	140.000	0	0	0	0
PGB2.0	10	0	33.500	32.500	0	0	0
Zorguitgaven BES-eilanden	4	0	22.114	17.651	15.295	18.532	21.050
Inzet vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg	3	0	6.000	8.000	10.000	17.000	17.000
Meerkosten nieuwbouw PALLAS	2	0	0	96.559	94.087	125.735	104.596
Overige mutaties		106.000	1.169.216	1.201.321	235.023	507.596	3.273.624
Stand 1e suppletoire begroting 2025		36.781.040	40.041.800	41.689.632	43.079.630	45.553.906	48.297.925

Instandhouding liquiditeitspositie NRG Pallas

Er is sprake van een verslechterde balans van het bedrijf NRG PALLAS ten opzichte van de oorspronkelijke businesscase van 2021. Hierdoor wordt in 2025 € 76,3 miljoen aan toegevoegd aan het budget.

Backpay weduwen KNIL-militairen en ambtenaren

Er wordt een eenmalige reservering van € 50 miljoen getroffen ten behoeve van de backpay voor weduwen van voormalig KNIL-militairen en ambtenaren in Nederlands-Indië. Voor deze mutatie ontvangt uw Kamer de onderbouwing conform de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd (CW3.1) voordat hierover wordt gestemd.

RSV-immunisatieprogramma

Het streven is om in het najaar 2025 te starten met het vaccineren van baby's in hun eerste levensjaar. De uitvoering en de kosten voor de vaccins zijn hoger uitgevallen dan van tevoren geraamd. De meerkosten hiervoor bedragen in 2025 € 29,1 miljoen, aflopend naar € 24 miljoen in 2030. Daarna is er structureel € 21,9 miljoen beschikbaar.

Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV)

Het CAK vergoedt zorgkosten aan zorgaanbieders die medisch noodzakelijke zorg verlenen aan onverzekerde personen. Op basis van de uitgavenrealisatie in 2024 verwacht het CAK dat deze uitgaven vanaf 2025 hoger uitvallen dan het beschikbare budget. Het budget voor 2025 wordt met € 26 miljoen verhoogd. Structureel wordt het budget met € 25 miljoen verhoogd.

Wisselkoers BES-eilanden

Door een gewijzigd wisselkoerseffect met de BES-eilanden, is er een tegenvaller van € 16,9 miljoen in 2025, aflopend naar € 13 miljoen in 2029. In 2030 leidt het tot een meevaller van € 5,1 miljoen.

Dekking OCW begroting

Ter dekking van de terugdraaiing van de bezuinigingen op de OCW-begroting, heeft VWS een taakstelling gekregen van € 15,1 miljoen structureel. Deze taakstelling wordt structureel ingevuld bij de 1e suppletoire begroting van VWS.

Uitspraak kosten kinderopvang pleegouders

Een recente gerechtelijke uitspraak heeft bepaald dat pleegzorgaanbieders kosten voor kinderopvang als bijzondere kosten van pleegouders moeten vergoeden. Er wordt in de jaren 2025 tot en met 2027 € 7,3 miljoen toegevoegd aan het Gemeentefonds, zodat pleegzorgaanbieders deze kosten kunnen dekken. Structureel wordt vanaf 2028 € 0,4 miljoen toegevoegd aan het Gemeentefonds.

Stijgende aantallen abortussen

Door een stijging in het aantal uitgevoerde zwangerschapsafbrekingen in abortusklinieken, nemen de totale kosten van de subsidieregeling abortusklinieken toe. Omdat er de komende jaren rekening gehouden moet worden met een verhoogd aantal zwangerschapsafbrekingen, wordt het budget opgehoogd met structureel € 8,6 miljoen.

Nieuwe directie Open Overheid

Ter financiering van de nieuwe directie Open Overheid wordt structureel € 9 miljoen vrijgemaakt.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo 2015 kan niet eerder dan per 1 januari 2027 plaatsvinden. Dit leidt tot een besparingsverlies in het Gemeentefonds van € 225 miljoen euro. Dit wordt vanaf de VWS-begroting overgeheveld naar het Gemeentefonds.

COVID-19 vaccinatieprogramma

Er worden middelen vrijgemaakt om in 2026 uitvoering mogelijk te maken voor het COVID-19 vaccinatieprogramma. Dit kost incidenteel € 140 miljoen. Voor deze mutatie ontvangt uw Kamer de onderbouwing conform de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd (CW3.1) voordat hierover wordt gestemd

PGB2.0

Omdat het beheer van PGB 2.0 in ieder geval tot en met 2027 in het beheer van VWS blijft, is budget voor personeel en het aanhouden van doorlopende contracten en licenties blijvend benodigd. Om de huidige werkzaamheden te kunnen blijven uitvoeren is hiervoor in 2026 en 2027 respectievelijk € 33,5 miljoen en € 32,5 miljoen benodigd.

Zorguitgaven BES-eilanden

Er komt structureel € 21 miljoen extra budget beschikbaar voor de toegenomen zorguitgaven op de BES-eilanden voor zowel de prijsstijging als de volumegroei.

Inzet vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg

Er wordt structureel € 17 miljoen toegevoegd aan de subsidieregeling om de tegemoetkoming voor de inzet, opleiding en coördinatie van de vrijwilligers in organisaties voor palliatieve terminale zorg te kunnen voortzetten.

Meerkosten nieuwbouw PALLAS

Op basis van meer gedetailleerde kosteninformatie is er een herberekening van de verwachte bouwkosten uitgevoerd. Deze herberekening leidt tot een verhoging van de raming van de bouwkosten van € 421 miljoen, verspreid over meerdere jaren. De stijging komt met name door hogere kosten die volgen uit het detailontwerp, langere doorlooptijd, hogere indirecte kosten en prijsstijgingen van materialen en arbeid.

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.nr.	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
SPUK MEOZ	1	30.100	0	0	0	0	0
Bevolkingsonderzoeken 2024	1	11.000	0	0	0	0	0
Surplus eigen vermogen CIBG	9	10.800	0	0	0	0	0
Surplus eigen vermogen RIVM	9	10.000	0	0	0	0	0

Toelichting SPUK MEOZ

Uit de verantwoording van gemeenten over 2023 blijkt dat een deel van de beschikbare middelen voor de SPUK MEOZ niet tot besteding is gekomen. Hiervoor ontvangt VWS € 30,1 miljoen terug.

Bevolkingsonderzoeken 2024

In 2024 zijn minder bevolkingsonderzoeken naar borstkanker verricht dan waar in de raming mee rekening was gehouden. Het aantal bevolkingsonderzoeken naar baarmoederhalskanker en darmkanker was hoger dan geraamd. Per saldo leidt dit tot een incidentele terugontvangst in 2025 van € 11 miljoen.

Surplus eigen vermogen CIBG

Het eigen vermogen van het CIBG is hoger dan maximaal is toegestaan conform de regeling agentschappen. Het surplus leidt tot een incidentele terugontvangst van € 10,8 miljoen voor VWS.

Surplus eigen vermogen RIVM

Het eigen vermogen van het RIVM is hoger dan maximaal is toegestaan conform de regeling agentschappen. Het surplus leidt tot een incidentele terugontvangst van € 10 miljoen voor VWS.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Volksgezondheid (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Uitgaven	2.268.650	3.151	2.271.801	74.306	2.346.107	250.481	95.099	99.392	57.627	1.290.785
1.10	Gezondheidsbeleid	937.936	- 1.458	936.478	41.329	977.807	72.116	52.365	64.182	25.590	503.503
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>57.696</i>	<i>0</i>	<i>57.696</i>	<i>- 1.470</i>	<i>56.226</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>- 32</i>	<i>- 32</i>	<i>45.424</i>
	(Lokaal) gezondheidsbeleid	57.696	0	57.696	- 1.470	56.226	0	0	- 32	- 32	45.423
	Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	<i>Opdrachten</i>	<i>5.950</i>	<i>0</i>	<i>5.950</i>	<i>642</i>	<i>6.592</i>	<i>- 430</i>	<i>- 415</i>	<i>- 415</i>	<i>- 415</i>	<i>4.780</i>
	(Lokaal) gezondheidsbeleid	5.950	0	5.950	642	6.592	- 430	- 415	- 415	- 415	4.780
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>175.608</i>	<i>- 881</i>	<i>174.727</i>	<i>6.244</i>	<i>180.971</i>	<i>253</i>	<i>90</i>	<i>- 26</i>	<i>32</i>	<i>177.303</i>
	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	142.536	575	143.111	2.977	146.088	100	100	100	100	153.935
	RIVM: Wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	31.594	- 1.456	30.138	3.446	33.584	252	83	- 63	- 34	22.480
	Overige	1.478	0	1.478	- 179	1.299	- 99	- 93	- 63	- 34	888
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>390.653</i>	<i>- 577</i>	<i>390.076</i>	<i>36.050</i>	<i>426.126</i>	<i>72.639</i>	<i>53.075</i>	<i>64.655</i>	<i>26.005</i>	<i>182.521</i>
	ZonMw: Programmering	390.653	- 577	390.076	35.635	425.711	72.224	52.660	64.240	25.590	182.106
	Overige	0	0	0	415	415	415	415	415	415	415
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>308.029</i>	<i>0</i>	<i>308.029</i>	<i>- 137</i>	<i>307.892</i>	<i>- 346</i>	<i>- 385</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>93.475</i>
	Lokale aanpak	307.874	0	307.874	- 137	307.737	- 346	- 385	0	0	93.320
	Overige	155	0	155	0	155	0	0	0	0	155
1.20	Ziektepreventie	1.127.631	4.676	1.132.307	25.690	1.157.997	167.002	31.590	25.958	23.540	624.177
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>425.924</i>	<i>8.000</i>	<i>433.924</i>	<i>5.507</i>	<i>439.431</i>	<i>47.740</i>	<i>- 760</i>	<i>- 760</i>	<i>- 760</i>	<i>343.014</i>
	Ziektepreventie	66.982	8.000	74.982	29.507	104.489	47.740	- 760	- 760	- 760	8.273
	Bevolkingsonderzoek	248.402	0	248.402	0	248.402	0	0	0	0	252.433
	Vaccinaties	110.540	0	110.540	- 24.000	86.540	0	0	0	0	82.308
	<i>Opdrachten</i>	<i>94.101</i>	<i>0</i>	<i>94.101</i>	<i>- 29.876</i>	<i>64.225</i>	<i>5.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.535</i>
	Ziektepreventie	83.139	0	83.139	- 29.740	53.399	5.000	0	0	0	2.535
	Pandemische paraatheid	10.962	0	10.962	- 136	10.826	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>452.733</i>	<i>- 3.324</i>	<i>449.409</i>	<i>94.961</i>	<i>544.370</i>	<i>50.262</i>	<i>32.350</i>	<i>26.718</i>	<i>24.300</i>	<i>278.628</i>
	RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	174.971	- 1.222	173.749	112.578	286.327	27.016	7.467	1.818	0	93.329

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
RIVM: Bevolkingsonderzoeken	59.824	- 598	59.226	- 240	58.986	- 240	0	0	0	60.738
RIVM: Vaccinaties	151.038	- 1.504	149.534	49.510	199.044	25.658	24.883	24.900	24.300	124.548
Pandemische paraatheid	66.887	0	66.887	- 66.887	0	- 2.172	0	0	0	0
Overige	13	0	13	0	13	0	0	0	0	13
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>141.563</i>	<i>0</i>	<i>141.563</i>	<i>- 31.592</i>	<i>109.971</i>	<i>64.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Pandemische paraatheid	71.533	0	71.533	- 31.280	40.253	0	0	0	0	0
Overige	70.030	0	70.030	- 312	69.718	64.000	0	0	0	0
<i>Vermogensverschaffing onttrekking</i>	<i>13.310</i>	<i>0</i>	<i>13.310</i>	<i>- 13.310</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Afwikkeling Intravacc	13.310	0	13.310	- 13.310	0	0	0	0	0	0
1.30 Gezondheidsbevordering	160.044	0	160.044	2.352	162.396	2.597	2.439	675	- 100	114.876
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>76.577</i>	<i>0</i>	<i>76.577</i>	<i>2.877</i>	<i>79.454</i>	<i>1.613</i>	<i>1.492</i>	<i>1.492</i>	<i>702</i>	<i>48.298</i>
Preventie van schadelijk middelengebruik	29.213	0	29.213	630	29.843	0	0	0	0	15.630
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	26.981	0	26.981	1.490	28.471	927	775	775	0	14.178
Letselpreventie	5.132	0	5.132	2.157	7.289	686	717	717	702	4.850
Bevordering van seksuele gezondheid	12.326	0	12.326	200	12.526	0	0	0	0	12.657
Overige	2.925	0	2.925	- 1.600	1.325	0	0	0	0	983
<i>Opdrachten</i>	<i>13.137</i>	<i>0</i>	<i>13.137</i>	<i>- 2.093</i>	<i>11.044</i>	<i>- 882</i>	<i>- 965</i>	<i>- 817</i>	<i>- 802</i>	<i>4.664</i>
Gezondheidsbevordering	13.137	0	13.137	- 2.093	11.044	- 882	- 965	- 817	- 802	4.664
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.823</i>	<i>0</i>	<i>2.823</i>	<i>1.568</i>	<i>4.391</i>	<i>1.866</i>	<i>1.912</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>122</i>
Overige	2.823	0	2.823	1.568	4.391	1.866	1.912	0	0	122
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>876</i>	<i>0</i>	<i>876</i>	<i>0</i>	<i>876</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>877</i>
Overige	876	0	876	0	876	0	0	0	0	877
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>66.631</i>	<i>0</i>	<i>66.631</i>	<i>0</i>	<i>66.631</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>60.915</i>
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	16.711	0	16.711	0	16.711	0	0	0	0	14.920
Seksuele gezondheid	49.920	0	49.920	0	49.920	0	0	0	0	45.995
1.40 Ethiek	43.039	- 67	42.972	4.935	47.907	8.766	8.705	8.577	8.597	48.229
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>37.925</i>	<i>0</i>	<i>37.925</i>	<i>4.888</i>	<i>42.813</i>	<i>8.719</i>	<i>8.635</i>	<i>8.489</i>	<i>8.489</i>	<i>43.167</i>
Abortusklinieken	23.784	0	23.784	4.934	28.718	8.719	8.635	8.635	8.635	28.770
Medische ethiek	14.141	0	14.141	- 46	14.095	0	0	- 146	- 146	14.397
<i>Opdrachten</i>	<i>2.399</i>	<i>0</i>	<i>2.399</i>	<i>0</i>	<i>2.399</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.400</i>
Medische ethiek	2.399	0	2.399	0	2.399	0	0	0	0	2.400
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.715</i>	<i>- 67</i>	<i>2.648</i>	<i>47</i>	<i>2.695</i>	<i>47</i>	<i>70</i>	<i>88</i>	<i>108</i>	<i>2.662</i>
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	2.715	- 67	2.648	47	2.695	47	70	88	108	2.662

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Ontvangsten	102.059	0	102.059	41.100	143.159	0	23.685	0	0	40.610

Toelichting Verplichtingen

De opdrachtbrief RIVM 2025 is in 2025 verzonden in plaats van 2024. Hiervoor wordt het verplichtingenbudget in 2025 verhoogd met € 413,2 miljoen. Het verplichtingenbudget wordt daarnaast in 2025 verlaagd door het vastleggen van (meerjarige) verplichtingen in 2024 voor de jaren 2025 en verder. Hiervoor zijn verplichtingen in 2024 naar voren gehaald uit het jaar 2025. Dit betreft onder andere € 59 miljoen voor de opdrachtenbrief NVWA 2025, € 18,5 miljoen voor de subsidie preventie schadelijk middelengebruik, € 28,5 miljoen voor de subsidie Voeding en Gezond Gewicht, € 17 miljoen voor de Heroïnebehandeling op medisch voorschrift, € 12 miljoen voor de gezondheidsbescherming, € 18 miljoen voor de bevolkingsonderzoeken, € 27 miljoen voor de SPUK seksuele gezondheid, € 50 miljoen aan verplichtingenruimte voor opdrachtverlening aan het RIVM en € 60 miljoen voor de vaccinaties aan het RIVM.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het verplichtingenbudget op artikel 1 met € 141,1 miljoen verhoogd.

1. Gezondheidsbeleid

Bijdrage ZBO's/RWT's

ZonMw: Programmering

In de 1^e supplettoire begroting 2024 zijn voor 2025 te veel middelen ingeleverd voor het ZonMw-programma Kwaliteitsgelden 2024-2026. Hiervoor wordt het budget nu opgehoogd met € 5,2 miljoen. Daarnaast is sprake van een overboeking voor het ZonMw-programma Voor Elkaar! van circa € 4,1 miljoen t/m 2028. Voor het stimuleren van de kennisontwikkeling en onderzoeksinfrastructuur ten dienste van de beweging die met VVTB (Verbetering en Verbreden Toets op Basispakket) voor € 14,3 miljoen in 2025. Meerjarig wordt hier tot en met 2029 minimaal € 24,6 miljoen voor vrijgemaakt. Voor het programma Goed Gebruik Geneesmiddelen valt van 2028 tot 2030 € 2 miljoen vrij. Deze middelen zijn niet nodig om het programma uit te voeren.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het budget voor 2025 voor bijdrage ZBO's/RWT's verhoogd met € 36,1 miljoen.

2. Ziektepreventie

Subsidies

Ziektepreventie

In totaal is er voor het COVID-vaccinatieprogramma € 140 miljoen beschikbaar in 2026. Dit bedrag wordt over verschillende instrumenten binnen artikel 1 verspeid.

Voor het uitvoeren van het COVID-vaccinatieprogramma en voor de aanschaf van COVID-vaccins is het budget in 2026 eenmalig verhoogd met € 40 miljoen. Het gaat hier om de kosten voor de coördinatie van het Covid-vaccinatieprogramma door de GGD-GHOR.

Om de mensen die lijden aan een Post-Acuut Infectieus Syndroom (PAIS) te kunnen blijven ondersteunen, wordt in 2026 € 8,5 miljoen vrijgemaakt.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt dit budget met € 29,5 miljoen verhoogd.

Vaccinaties

Voor de vaccinatie van ouderen tegen pneumokokken is € 24 miljoen overgeheveld van het instrument subsidies naar het instrument bijdrage aan agentschappen. Dit vaccinatieprogramma valt onder het RIVM en wordt door hen uitgevoerd.

Opdrachten

Ziektepreventie

Voor de aanschaf van COVID-19 vaccins door het RIVM is € 31,6 miljoen overgeheveld naar het instrument Bijdrage aan agentschappen RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra. Daarnaast betreft dit een verhoging van het budget voor de verbouwing van locaties voor opslag en distributie van vaccins en aanverwante producten. De kosten betreffen € 3,9 miljoen.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt dit budget met € 29,7 miljoen verlaagd.

Bijdrage aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra

Voor de RIVM programma's Informatievoorziening Infectieziektebestrijding (€ 16,8 miljoen), Pandemische paraatheid (€ 33,8 miljoen) en Landelijke Functionaliteit Infectieziekten (LFI) (€ 15,9 miljoen) zijn middelen overgeheveld van bijdrage aan agentschappen 'Pandemische Paraatheid' naar het 'RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra'.

Verder zijn middelen toegevoegd ten behoeve van Rotavirusvaccinatie (€ 13,9 miljoen), Implementatieplan RS vaccinatie en pneumokokken (€ 2,3 miljoen), Implementatie kosten HPV virus (€ 1,1 miljoen) en overige programma's (€ 20,3 miljoen).

Als laatste betreft dit de kosten voor het uitvoeren van het COVID-vaccinatieprogramma en voor de aanschaf van COVID-vaccins. Het gaat hier om onder andere het uitvoeren van de coördinerende taken en de aanschaf van de vaccins door het RIVM. De kosten voor 2026 bedragen € 31 miljoen.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt dit budget met € 112,6 miljoen verhoogd.

RIVM-vaccinaties

Ten behoeve van de uitvoering van het vaccinatieprogramma pneumokokken voor ouderen door het RIVM is € 24 miljoen overgeboekt vanaf subsidies naar vaccinaties. Daarnaast is er sprake van een tegenvaller bij het RSV-immunisatieprogramma. Voor 2025 betreft dit € 29,1 miljoen hogere kosten dan van tevoren geraamd. De kosten lopen af van € 26,2 miljoen in 2026 naar € 24 miljoen in 2030. Daarna is er structureel € 21,9 miljoen beschikbaar. Ook wordt per saldo het budget van RIVM asset met € 8,5 miljoen verhoogd in 2025.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het budget in totaal met € 49,5 miljoen verhoogd.

Pandemische Paraatheid

Voor de uitvoering van de RIVM programma's Informatievoorziening Infectieziektebestrijding (€ 16,8 miljoen), Pandemische paraatheid (€ 33,8 miljoen) en Landelijke Functionaliteit Infectieziekten (LFI) (€ 15,9 miljoen) wordt in totaal € 66,9 miljoen overgeheveld naar RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra.

Bijdrage aan medeoverheden

Pandemische Paraatheid

Het programma Informatievoorziening Infectieziektebestrijding is belegd bij het RIVM en GGD-GHOR. Ten behoeve van de uitvoering van het programma door GGD-GHOR is € 31,3 miljoen beschikbaar gesteld aan deze partijen.

Overige

Hieronder vallen kosten voor het uitvoeren van het COVID-vaccinatieprogramma en voor de aanschaf van COVID-vaccins. Dit zijn de kosten voor het uitvoeren van de vaccinatiecampagne door de GGD'en. De kosten voor 2026 bedragen incidenteel € 64 miljoen.

Vermogenverschaffing/-onttrekking

Afwikkeling Intravacc

Bij de verkoop van Intravacc aan FDI is overeengekomen dat ook een bedrag aan Intravacc B.V. als vermogensverschaffing wordt overgemaakt. Aangezien deze bijdrage in 2024 is geëffectueerd, valt het budget van € 13,3 miljoen in 2025 vrij.

3. Gezondheidsbevordering

4. Ethiek

Subsidies

Abortusklinieken

Door een stijging in het aantal uitgevoerde zwangerschapsafbrekingen in abortusklinieken, nemen de totale kosten van de subsidieregeling abortusklinieken toe. Omdat er de komende jaren rekening gehouden moet worden met een verhoogd aantal zwangerschapsafbrekingen, wordt het budget opgehoogd met structureel € 8,6 miljoen.

Ontvangsten

In totaal wordt het ontvangstenbudget verhoogd met € 41,1 miljoen in 2025. Het gaat om twee terugontvangsten vanuit bevolkingsonderzoeken (€ 11 miljoen) en de SPUK MEOZ (meerkosten energie openbare zwembaden) van € 30,1 miljoen. Uit de verantwoording van gemeenten over 2023 blijkt dat een deel van de beschikbare middelen voor de Brede SPUK niet tot besteding is gekomen. Dit leidt tot een verwachte ontvangst in 2027 van circa € 23,7 miljoen.

3.2 Artikel 2 Curatieve Zorg

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid art. 2 Curatieve Zorg (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	5.079.188	20.002	5.099.190	604.756	5.703.946	208.439	154.057	175.005	132.307	4.725.399
	Uitgaven	4.268.747	20.002	4.288.749	- 45.317	4.243.432	- 156.581	78.272	66.030	173.311	4.884.595
2.10	Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	513.586	19.752	533.338	23.469	556.807	- 65.731	104.516	115.191	141.399	428.992
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	194.785	20.200	214.985	- 14.911	200.074	- 20.334	- 9.977	4.820	2.344	171.805
	Medisch specialistische zorg	75.106	0	75.106	- 1.155	73.951	- 3.777	308	554	- 1.400	79.564
	Curatieve ggz	13.311	200	13.511	5.371	18.882	3.864	5.856	5.856	5.856	22.226
	Eerstelijnszorg	9.386	0	9.386	- 2.861	6.525	270	- 751	0	0	8.743
	Lichaamsmateriaal	24.566	0	24.566	90	24.656	- 180	- 180	- 180	0	23.857
	Medische producten	72.416	20.000	92.416	- 16.356	76.060	- 20.511	- 15.210	- 1.410	- 2.112	37.415
	<i>Opdrachten</i>	23.551	0	23.551	1.781	25.332	4.818	4.985	5.266	5.288	18.563
	Medisch specialistische zorg	12.514	0	12.514	2.735	15.249	5.405	5.100	5.150	5.150	7.248
	Curatieve ggz	2.136	0	2.136	- 669	1.467	- 430	- 115	116	138	2.589
	Eerstelijnszorg	1.661	0	1.661	- 205	1.456	0	0	0	0	1.300
	Lichaamsmateriaal	2.205	0	2.205	- 1.157	1.048	- 1.157	- 1.000	- 1.000	- 1.000	984
	Medische producten	5.035	0	5.035	1.077	6.112	1.000	1.000	1.000	1.000	6.442
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	24.534	- 448	24.086	3.870	27.956	2.413	3.741	5.596	6.277	24.195
	aCBG	6.165	- 62	6.103	475	6.578	147	500	2.113	2.683	5.913
	CIBG	18.119	- 386	17.733	3.395	21.128	2.266	3.241	3.483	3.594	18.282
	Overige	250	0	250	0	250	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	4.716	0	4.716	0	4.716	0	0	0	0	2.585
	Overige	4.716	0	4.716	0	4.716	0	0	0	0	2.585
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	500
	Overig	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	500
	<i>Leningen</i>	0	0	0	97.505	97.505	95.602	82.153	55.822	42.473	20.836
	Leningen Pallas	0	0	0	97.505	97.505	95.602	82.153	55.822	42.473	20.836
	<i>Vermogensverschaffing/265.000 onttrekking</i>	0	0	265.000	- 64.776	200.224	- 148.230	23.614	43.687	85.017	190.508
	Kapitaalverschaffing Pallas	265.000	0	265.000	- 64.776	200.224	- 148.230	23.614	43.687	85.017	190.508
2.34	Ondersteuning van het zorgstelsel	3.755.161	250	3.755.411	- 68.786	3.686.625	- 90.850	- 26.244	- 49.161	31.912	4.455.603
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	146.733	250	146.983	16.278	163.261	31.807	29.801	25.853	24.936	82.898
	Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.816	0	1.816	0	1.816	0	0	0	0	1.545

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	96.640	0	96.640	20.000	116.640	32.250	29.250	26.000	25.000	67.267
Regeling veelbelovende zorg	26.807	0	26.807	0	26.807	0	0	0	0	11.551
Medisch specialistische zorg	199	0	199	4.100	4.299	0	- 200	- 147	- 64	0
Medisch specialistische zorg	440	0	440	0	440	0	0	0	0	0
Curatieve ggz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.534
Eerstelijnszorg	11.230	0	11.230	- 122	11.108	- 443	751	0	0	0
Overige	9.601	250	9.851	- 7.700	2.151	0	0	0	0	1
<i>Bekostiging</i>	<i>3.467.308</i>	<i>0</i>	<i>3.467.308</i>	<i>- 4.000</i>	<i>3.463.308</i>	<i>- 57.400</i>	<i>- 9.500</i>	<i>- 14.500</i>	<i>19.000</i>	<i>4.262.909</i>
Rijksbijdrage 18-	3.397.700	0	3.397.700	0	3.397.700	- 53.400	- 5.500	- 10.500	23.000	4.196.800
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	69.608	0	69.608	- 4.000	65.608	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	66.109
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>20.530</i>	<i>0</i>	<i>20.530</i>	<i>0</i>	<i>20.530</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>17.105</i>
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	20.430	0	20.430	0	20.430	0	0	0	0	17.005
Overige	100	0	100	0	100	0	0	0	0	100
<i>Opdrachten</i>	<i>101.255</i>	<i>0</i>	<i>101.255</i>	<i>- 81.064</i>	<i>20.191</i>	<i>- 65.257</i>	<i>- 46.545</i>	<i>- 60.514</i>	<i>- 12.024</i>	<i>74.277</i>
Risicoverevening	2.580	0	2.580	0	2.580	0	0	0	0	2.290
Uitvoering zorgverzekeringsstelsel	11.308	0	11.308	0	11.308	0	0	0	0	783
Medisch specialistische zorg	370	0	370	- 370	0	- 358	- 150	- 150	- 150	0
Curatieve ggz	1.173	0	1.173	- 408	765	- 405	- 137	- 137	- 138	0
Eerstelijnszorg	115	0	115	0	115	0	0	0	0	115
Passende Zorg	84.133	0	84.133	- 81.003	3.130	- 64.964	- 47.097	- 60.591	- 12.079	68.793
Overige	1.576	0	1.576	717	2.293	470	839	364	343	2.296
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>8.917</i>	<i>0</i>	<i>8.917</i>	<i>0</i>	<i>8.917</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>9.339</i>
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	8.917	0	8.917	0	8.917	0	0	0	0	9.339
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>10.418</i>	<i>0</i>	<i>10.418</i>	<i>0</i>	<i>10.418</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>9.075</i>
Sociale Verzekeringsbank: Onverzekerden	7.966	0	7.966	0	7.966	0	0	0	0	7.982
Overige	2.452	0	2.452	0	2.452	0	0	0	0	1.093
Ontvangsten	78.701	0	78.701	0	78.701	0	0	0	0	87.171

Toelichting Verplichtingen

In de Veegbrief 2024 is voor subsidies medisch specialistische zorg aanvullend € 33 miljoen aan verplichtingenbudget naar voren gehaald. Het verplichtingenbudget voor 2025 is hierdoor met € 33 miljoen verlaagd. Deze verhoging wordt nu gecorrigeerd door het verplichtingenbudget uit 2030 te schuiven naar 2025.

Een herberekening van de verwachte bouwkosten voor Pallas laat een toename van kosten zien verspreid over meerdere jaren. Hiervoor wordt het verplichtingenbudget in 2025 met ongeveer € 422 miljoen verhoogd.

Voor Passende Zorg hebben er in de afgelopen jaren mutaties plaatsgevonden waarbij wel het kasbudget maar niet het verplichtingenbudget is verhoogd. Voor 2025 wordt het verplichtingenbudget verhoogd met € 67 miljoen, aflopend naar € 55 miljoen in 2029.

Tezamen met kleinere mutaties wordt het verplichtingenbudget in 2025 met € 604,8 miljoen verhoogd.

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Subsidies

Curatieve ggz

Een beperkt deel van het programmabudget voor het dossier verwarde personen stond gereserveerd binnen de premiegefinancierde uitgaven. Aangezien de afgelopen jaren de uitgaven voor dit programma voornamelijk op de VWS-begroting zijn geweest en dit ook de verwachting is voor toekomstige jaren, worden de middelen structureel overgeheveld naar de begrotingsgefinancierde uitgaven. Het budget wordt hierdoor in 2025 met € 6,4 miljoen verhoogd (€ 5,9 miljoen structureel).

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt dit budget met € 5,4 miljoen verhoogd.

Medische Producten

In de zomer van 2024 is een meerjarige verplichting aangegaan voor IPCEI Health. Om de middelen in het juiste kasritme te zetten, wordt uit de jaren 2025 t/m 2027 voor in totaal € 6,2 miljoen verschoven naar 2028 t/m 2030.

Voor het programma medicatieoverdracht moeten langdurige verplichtingen aangegaan kunnen worden met ICT-leveranciers. Om deze verplichtingen aan te kunnen gaan dient er voor € 6,1 miljoen aan kasbudget uit 2025 naar 2028 te worden verschoven. Daarnaast wordt er geld vrijgemaakt voor een Pilot IHSI Medical devices. Hiermee komt beter zicht op de komst van risicovolle medische technologie. De pilotfase loopt in 2025 en 2026. Indien de pilotfase succesvol blijkt, zijn ook structurele middelen voor latere jaren gereserveerd ten hoogte van circa € 1 miljoen per jaar.

Voor een pilot van twee jaar (2025 en 2026) om antimicrobiële middelen uit te zonderen van de Geneesmiddelenvergoedingslimiet wordt in 2025 € 3 miljoen, in 2026 € 6 miljoen en in 2027 € 3 miljoen overgeheveld naar de vergoedingslimieten effect hebben op de beschikbaarheid van deze antimicrobiële middelen.

In totaal wordt het budget voor Medische Producten in 2025 met € 16,4 miljoen verlaagd.

Leningen

Leningen Pallas

Tot voor kort was er voor Pallas uitsluitend een budget voor vermogensverschaffing met daarin de totale beschikbare middelen voor Pallas. In de loop van 2025 wordt de deelneming NRG PALLAS B.V. opgericht. Vanaf dan vindt financiering plaats met zowel eigen vermogen als vreemd vermogen. Deze middelen worden verschoven vanuit Vermogensverschaffing. Voor 2025 bedraagt dit € 97,5 miljoen en aflopend tot € 20,8 miljoen in 2030.

Vermogensverschaffing/-onttrekking

Kapitaalverschaffing Pallas

Met name door de stijging in de hogere kosten die volgen uit het detailontwerp, langere doorlooptijd, hogere indirecte kosten en prijsstijgingen van materialen en arbeid, vallen de kosten voor Pallas € 421 miljoen hoger uit. Dit bedrag is verspreid over meerdere jaren (van € 96,6 miljoen in 2027 naar € 104,6 miljoen in 2030).

Daarnaast wordt voor de instandhouding van de liquiditeitspositie van NRG (€ 76,3 miljoen in 2025) beschikbaar gesteld.

Verder worden beschikbare PALLAS-middelen (€ 97,5 miljoen en aflopend tot € 20,8 miljoen in 2030) overgeheveld naar Leningen.

Als gevolg van een aangepaste liquiditeitsprognose voor het Pallas project zijn de middelen in een nieuw kasritme gezet. Hierbij is € 106,7 miljoen uit 2025 en 2026 doorgeschoven naar 2030.

3. Ondersteuning van het zorgstelsel

Subsidies

Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden

Het CAK vergoedt zorgkosten aan zorgaanbieders die medisch noodzakelijke zorg verlenen aan onverzekerde personen. Op basis van de uitgavenrealisatie in 2024 verwacht het CAK dat deze uitgaven ook in de jaren vanaf 2025 hoger zullen uitvallen dan het beschikbare budget. Dit komt bijvoorbeeld door grotere bekendheid van de regeling. Het budget wordt daarom met € 26 miljoen verhoogd in 2025 en structureel met € 25 miljoen. Hiernaast wordt het budget voor medisch noodzakelijke zorgkosten voor ontheemden uit Oekraïne in de jaren 2025 tot en met 2027 aangepast. Het gaat daarbij om een verlaging met € 6 miljoen in 2025 en een verhoging in 2026 met € 5,3 miljoen en een verhoging met € 2,3 miljoen in 2027.

Bekostiging

Rijksbijdrage 18-

De Rijksbijdrage 18- wordt voor 2026 en verder bijgesteld. In 2026, 2027 en 2028 betreft het een neerwaartse bijstelling van respectievelijk € 53,4 miljoen, € 5,5 miljoen en € 10,5 miljoen. Structureel wordt de Rijksbijdrage 18- verhoogd met € 159,3 miljoen.

Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen

Het CAK vergoedt zorgkosten aan zorgaanbieders die medisch noodzakelijke zorg verlenen aan in betalingsonmacht verkerende vreemdelingen die vanwege hun verblijfsstatus zijn uitgesloten van toegang tot de sociale zorgverzekeringen. Op basis van de uitgavenrealisatie in 2024 wordt verwacht dat deze uitgaven vanaf 2025 € 4 miljoen lager uitvallen dan het beschikbare budget.

Opdrachten

Passende Zorg

Er wordt over de jaren 2026-2030 € 197 miljoen verdeeld om kennisontwikkeling en onderzoeksinfrastructuur te stimuleren ten dienste van de beweging die met VVTB (Verbeteren en verbreden toets op het basispakket) is ingezet. Om het programma in het juiste ritme te zetten vindt er een kasschuif plaats van € 39 miljoen naar latere jaren. Omdat niet het hele budget benodigd blijkt te zijn in 2025, valt er in dat jaar € 20 miljoen vrij. Daarnaast wordt er voor het stimuleren van kennisontwikkeling en onderzoeksinfrastructuur € 14,3 miljoen overgeheveld naar artikel 1 «ZonMw Programmering».

Tezamen met kleinere mutaties wordt het budget in 2025 met € 81 miljoen verlaagd.

3.3 Artikel 3 Langdurige Zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 Langdurige Zorg en ondersteuning (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Art.Verplichtingen	18.973.029	- 11.453	18.961.576	3.256.181	22.217.757	2.278.232	2.139.794	1.924.651	2.233.598	31.864.456
Uitgaven	19.864.052	- 11.453	19.852.599	- 761.557	19.091.042	556.132	239.661	- 754.716	- 557.702	29.349.865
3.10 Participatie en zelfredzaamheid van kwetsbare groepen	486.683	- 5.000	481.683	- 56.958	424.725	- 39.030	- 50.335	- 75.352	- 1.150	317.507
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>48.398</i>	<i>- 4.000</i>	<i>44.398</i>	<i>50.079</i>	<i>94.477</i>	<i>- 14.453</i>	<i>- 21.449</i>	<i>- 54.235</i>	<i>10.197</i>	<i>53.178</i>
Toegang tot zorg en ondersteuning	8.630	0	8.630	16.249	24.879	11.308	6.104	3.046	439	8.517
Passende zorg en levensbrede ondersteuning	2.454	0	2.454	- 2.454	0	- 2.119	- 2.211	- 1.749	- 1.731	0
Inclusieve samenleving	27.964	- 4.000	23.964	15.602	39.566	- 43.441	- 46.553	- 72.130	- 4.923	19.408
Kennis en informatiebeleid	9.109	0	9.109	20.923	30.032	20.189	21.604	17.022	16.838	25.253
Overige	241	0	241	- 241	0	- 390	- 393	- 424	- 426	0
<i>Opdrachten</i>	<i>141.013</i>	<i>- 1.000</i>	<i>140.013</i>	<i>- 47.951</i>	<i>92.062</i>	<i>876</i>	<i>- 7.076</i>	<i>- 11.555</i>	<i>- 9.923</i>	<i>73.803</i>
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	64.090	0	64.090	5.291	69.381	5.169	4.847	9.055	10.669	68.950
Toegang tot zorg en ondersteuning	2.369	0	2.369	- 2.369	0	- 2.360	- 1.871	- 1.956	- 1.962	0
Passende zorg en levensbrede ondersteuning	4.854	0	4.854	- 4.854	0	- 4.841	- 2.877	- 3.008	- 3.017	0
Inclusiviteit	48.329	0	48.329	- 41.117	7.212	14.375	- 391	- 8.245	- 8.194	0
Kennis, informatie en innovatiebeleid	1.649	0	1.649	- 1.649	0	- 1.642	- 1.650	- 1.725	- 1.730	0
Overige	19.722	- 1.000	18.722	- 3.253	15.469	- 9.825	- 5.134	- 5.676	- 5.689	4.853
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>24.929</i>	<i>0</i>	<i>24.929</i>	<i>- 17.572</i>	<i>7.357</i>	<i>- 13.520</i>	<i>- 11.629</i>	<i>- 565</i>	<i>3.994</i>	<i>4.887</i>
Overige	24.929	0	24.929	- 17.572	7.357	- 13.520	- 11.629	- 565	3.994	4.887
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>14.581</i>	<i>0</i>	<i>14.581</i>	<i>14.811</i>	<i>29.392</i>	<i>15.184</i>	<i>11.676</i>	<i>11.355</i>	<i>11.458</i>	<i>26.072</i>
Doventolkvoorzieningen	14.581	0	14.581	4.471	19.052	3.522	3.528	3.531	3.486	18.100
Participatie en zelfredzaamheid kwetsbare groepen	0	0	0	10.340	10.340	11.662	8.148	7.824	7.972	7.972
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>178.712</i>	<i>0</i>	<i>178.712</i>	<i>22.725</i>	<i>201.437</i>	<i>7.633</i>	<i>- 1.307</i>	<i>- 18.602</i>	<i>- 15.126</i>	<i>159.567</i>
Oekraïne	0	0	0	28.016	28.016	7.004	0	0	0	0
Overige	178.712	0	178.712	- 5.291	173.421	629	- 1.307	- 18.602	- 15.126	159.567
<i>Starting/ onttrekking begrotingsreserve</i>	<i>79.050</i>	<i>0</i>	<i>79.050</i>	<i>- 79.050</i>	<i>0</i>	<i>- 34.750</i>	<i>- 20.550</i>	<i>- 1.750</i>	<i>- 1.750</i>	<i>0</i>
Stimuleringsregeling wonen en zorg	79.050	0	79.050	- 79.050	0	- 34.750	- 20.550	- 1.750	- 1.750	0
3.21 Langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	19.377.369	- 6.453	19.370.916	- 704.599	18.666.317	595.162	289.996	- 679.364	- 556.552	29.032.358
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>300.919</i>	<i>- 1.914</i>	<i>299.005</i>	<i>58.293</i>	<i>357.298</i>	<i>85.657</i>	<i>100.242</i>	<i>93.785</i>	<i>21.700</i>	<i>133.858</i>
Zorg merkbaar beter maken	193.767	- 3.639	190.128	58.293	248.421	74.957	87.542	79.085	0	45.086
Kennis, informatie en innovatiebeleid	31.420	- 1.361	30.059	0	30.059	4.700	4.700	4.700	4.700	23.412
Palliatieve zorg en ondersteuning	75.732	3.086	78.818	0	78.818	6.000	8.000	10.000	17.000	65.360
<i>Bekostiging</i>	<i>18.816.800</i>	<i>0</i>	<i>18.816.800</i>	<i>- 767.900</i>	<i>18.048.900</i>	<i>498.400</i>	<i>179.400</i>	<i>- 774.500</i>	<i>- 579.600</i>	<i>28.675.800</i>
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	6.016.800	0	6.016.800	32.100	6.048.900	- 51.600	- 20.600	- 24.500	20.400	7.425.800
Bijdrage Wlz	12.800.000	0	12.800.000	- 800.000	12.000.000	550.000	200.000	- 750.000	- 600.000	21.250.000

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
<i>Opdrachten</i>	30.073	- 3.086	26.987	- 345	26.642	9.000	9.000	0	0	8.307
Zorgdragen voor langdurige zorg	30.073	- 3.086	26.987	- 345	26.642	9.000	9.000	0	0	8.307
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	718	0	718	- 5	713	- 4	- 5	- 8	- 11	483
Algemeen	718	0	718	- 5	713	- 4	- 5	- 8	- 11	483
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	201.859	- 1.453	200.406	4.852	205.258	2.109	1.359	1.359	1.359	213.910
Uitvoeringskosten Sociale Verzekeringsbank	56.541	0	56.541	4.244	60.785	2.109	1.359	1.359	1.359	53.824
Uitvoeringskosten Centrum Indicatiestelling Zorg	145.318	- 1.453	143.865	608	144.473	0	0	0	0	160.086
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	27.000	0	27.000	506	27.506	0	0	0	0	0
Overige	27.000	0	27.000	506	27.506	0	0	0	0	0
Ontvangsten	8.376	0	8.376	0	8.376	0	0	0	0	8.062

Toelichting Verplichtingen

Om het naar voren halen van verplichtingenbudget in de 2^e suppletioire begroting te voorkomen, wordt het verplichtingenbudget voor de Rijksbijdragen Wlz en BIKK eenmalig in het goede verplichtingenritme gezet. Om dit te bewerkstelligen zal het verplichtingenbudget 2025 eenmalig worden verhoogd met € 3,3 miljard. Dit is de uitvoering van de toezegging die is gedaan naar aanleiding van verschillende Kamervragen over de 2^e suppletioire begroting 2024. Dit heeft als doel om het hele jaar door een realistische verplichtingenstand te hebben.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het verplichtingenbudget in 2025 met € 3,3 miljard verhoogd.

1. Participatie en zelfredzaamheid van kwetsbare groepen

Door een structuurwijziging binnen artikel 3 vinden een aantal technische verschuivingen van budgetten plaats. Het totaalbudget is hierdoor niet gewijzigd.

Subsidies

Toegang tot zorg en ondersteuning

Door een technische schuif van budgetten binnen artikel 3 wordt het budget voor dit subsidieonderdeel opgehoogd met € 16,2 miljoen. Subsidies die hier onder vallen zijn bijvoorbeeld Veilig Thuis, Vrouwenopvang, Stichting werken en mantelzorg, Respijtzorg en de uitvoering aan het Amendement Straatdokters.

Inclusieve samenleving

Door een technische schuif van budgetten binnen artikel 3 wordt het budget voor dit subsidieonderdeel opgehoogd met € 15,6 miljoen. Hieronder vallen subsidies als de Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg (STOZ), Fonds Woon coöperaties, Leefomgeving en Digitale vaardigheden burgers. Daarnaast wordt er € 68 miljoen overgeboekt

naar het begrotingsonderdeel «Langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten» voor de subsidie Stimuleringsregeling Zorggeschikte woningen.

Kennis en informatiebeleid

Door een technische schuif van budgetten binnen artikel 3 wordt het budget voor dit subsidieonderdeel opgehoogd met € 20,9 miljoen. Hieronder vallen subsidies als Werkplaatsen sociaal domein, instellingsubsidies Movisie, luisterlijn en de Zonnebloem.

Opdrachten

Inclusiviteit

De meerkosten in het sociaal domein voor Oekraïense ontheemden worden voor 2025 met € 7,2 miljoen opgehoogd. Daarnaast wordt deze regeling met 1 jaar verlengd tot en met het eerste kwartaal 2027. Dit leidt tot een verhoging van het budget van € 30,6 miljoen in 2026 en € 9,4 miljoen in 2027.

Door een technische schuif binnen de VWS-begroting wordt het budget voor dit opdrachtenonderdeel verlaagd met in totaal € 41,1 miljoen.

Bijdrage aan agentschappen

Overige

Door een technische schuif van budgetten binnen artikel 3 wordt het budget voor CIBG, RVO en Justis met € 17,6 miljoen verlaagd.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Participatie en zelfredzaamheid kwetsbare groepen

Door een technische schuif van budgetten binnen artikel 3 wordt het budget voor participatie en zelfredzaamheid kwetsbare groepen opgehoogd met in totaal € 10,3 miljoen. Hiervan worden onder andere diverse regelingen bekostigd zoals invoering van de EDC, RDI Europese Toegankelijkheidsrichtlijn, Gratis VOG en de uitvoeringsregeling STOZ.

Bijdrage aan medeoverheden

Oekraïne

Door een technische schuif van budgetten binnen artikel 3 wordt het budget voor Oekraïne met € 28 miljoen opgehoogd. Dit betreft de meerkosten die gemeenten in 2025 maken ten behoeve van zorg voor Oekraïense ontheemden.

Storting/ontrekking begrotingsreserve

Stimuleringsregeling wonen en zorg

Een bedrag van € 79,1 miljoen in 2025 is overgeheveld naar de juiste plek in de begroting. Deze middelen hebben voornamelijk betrekking op de subsidieregeling Zorggeschikte Woningen en behoren toe aan artikel 3 begrotingsonderdeel «Langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten».

2. Langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Zorg merkbaar beter maken

De Stimuleringsregeling voor Zorggeschikte Woningen (SZGW) ondersteunt woningcorporaties en zorgaanbieders bij de bouw en transformatie van woningen. In het kader van het Woon- en Zorgakkoord (WOZO) hebben het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en andere betrokken partijen vastgesteld dat er tot en met 2030 290.000 woningen voor ouderen moeten worden gebouwd, waarvan 40.000 zorggeschikte woningen. Voor de periode van 2023 tot en met 2028 is er in totaal € 312 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van deze zorggeschikte woningen. In de Voorjaarnota is het gereserveerde budget voor de jaren 2025 tot en met 2028 verhoogd met: € 68 miljoen voor 2025, € 79,7 miljoen voor 2026, € 77,8 miljoen voor 2027 en € 59,5 miljoen voor 2028.

Daarnaast vindt op dit artikelonderdeel een kasschuif plaats van 2025 en 2026 naar 2027 en 2028. Dit betreft middelen voor de Gespecialiseerde Cliëntondersteuning (GCO) van circa € 9 miljoen. Ook heeft een kasschuif van 2025 naar 2027 van € 5,9 miljoen voor Medisch-generalistische zorg (MGZ) in de regio plaatsgevonden.

Palliatieve zorg en ondersteuning

Dit betreft een ophoging van het budget voor de subsidieregeling palliatieve terminale zorg en geestelijke verzorging thuis. Er wordt structureel € 17 miljoen toegevoegd aan de subsidieregeling om de tegemoetkoming voor de inzet, opleiding en coördinatie van de vrijwilligers in organisaties voor palliatieve terminale zorg te kunnen voortzetten.

Bekostiging

Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)

De Bijdrage in de Kosten van Kortingen (BIKK) is bedoeld om het Fonds langdurige zorg (Flz) te compenseren voor gedeerde premie-inkomsten door de toename van heffingskortingen. Naar aanleiding van de CPB-raming over de omvang van de heffingskortingen in het CEP 2025 wordt de raming van de BIKK voor 2025 verhoogd met € 32,1 miljoen. Voor de jaren 2026, 2027 en 2028 is de raming van de BIKK verlaagd met respectievelijk € 51,6 miljoen, € 20,6 miljoen en € 24,5 miljoen. Structureel wordt de raming verhoogd met € 204,6 miljoen.

Bijdrage Wet langdurige zorg

De Rijksbijdrage Wlz is bedoeld om te voorkomen dat er tekorten ontstaan in het Fonds langdurige zorg (Flz). Op basis van nieuwe informatie over de inkomsten en uitgaven van het fonds in 2024 en 2025 en op basis van het vastgestelde jaarverslag van het Flz over 2023 is de verwachting dat het fondstekort over 2025 lager uitvalt dan werd geraamd in de

ontwerpbegroting. De raming van de Rijksbijdrage Wlz voor 2025 wordt daarom verlaagd met € 800 miljoen. Voor de daaropvolgende jaren is de raming van de Rijksbijdrage eveneens bijgesteld.

Opdrachten

PGB 2.0

Omdat het beheer van PGB 2.0 in ieder geval tot 2027 in het beheer van VWS blijft, blijft budget benodigd voor het aanhouden van doorlopende contracten en licenties. Om de huidige werkzaamheden te kunnen blijven uitvoeren is hiervoor in 2026 en 2027 jaarlijks € 9 miljoen nodig.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Gevolgen gerechtelijke uitspraak RDAH

Na een gerechtelijke uitspraak en navolgende wetswijziging is het vanaf 2026 niet meer mogelijk om gebruik te maken van de Regeling dienstverlening aan huis (RDAH) binnen het PGB. Dat betekent dat een grote groep budgethouders die werkgever zijn, vanaf dat jaar ook verplicht zijn een premieafdracht te doen voor werknemersverzekeringen. De SVB voert het trekkingsrecht uit voor het PGB en moet haar werkzaamheden en ICT-voorzieningen aanpassen blijkt uit de uitvoeringstoets. Deze kosten bedragen structureel € 4,6 miljoen, waarvan € 3,3 miljoen naar het Fonds langdurige zorg gaat.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 4 Zorgbreed Beleid (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	1.384.287	- 13.277	1.371.010	- 195.807	1.175.203	- 104.241	100.827	35.295	34.804	1.209.363
	Uitgaven	1.553.178	- 13.277	1.539.901	- 50.501	1.489.400	48.451	100.786	35.295	34.804	1.209.363
4.10	Positie cliënt en transparantie van zorg	86.193	- 125	86.068	- 12.230	73.838	- 2.932	- 3.010	- 2.581	- 107	71.928
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>71.855</i>	<i>- 125</i>	<i>71.730</i>	<i>- 9.783</i>	<i>61.947</i>	<i>- 4.440</i>	<i>- 4.499</i>	<i>- 4.056</i>	<i>- 1.527</i>	<i>56.244</i>
	Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	44.275	0	44.275	- 4.151	40.124	- 4.440	- 4.499	- 4.056	- 1.527	49.949
	Transparantie van zorg	27.580	- 125	27.455	- 5.632	21.823	0	0	0	0	6.295
	<i>Opdrachten</i>	<i>4.154</i>	<i>0</i>	<i>4.154</i>	<i>- 2.372</i>	<i>1.782</i>	<i>1.582</i>	<i>1.599</i>	<i>1.640</i>	<i>1.640</i>	<i>5.700</i>
	Transparantie van zorg	1.696	0	1.696	- 1.687	9	1.800	1.800	1.800	1.800	3.851
	Overige	2.458	0	2.458	- 685	1.773	- 218	- 201	- 160	- 160	1.849
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>10.184</i>	<i>0</i>	<i>10.184</i>	<i>- 75</i>	<i>10.109</i>	<i>- 74</i>	<i>- 110</i>	<i>- 165</i>	<i>- 220</i>	<i>9.984</i>
	CIBG	10.184	0	10.184	- 75	10.109	- 74	- 110	- 165	- 220	9.984
4.20	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	675.972	- 10.000	665.972	- 72.085	593.887	8.401	62.703	- 3.932	- 6.753	544.002
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>640.370</i>	<i>- 10.000</i>	<i>630.370</i>	<i>- 69.134</i>	<i>561.236</i>	<i>12.424</i>	<i>69.135</i>	<i>2.526</i>	<i>- 324</i>	<i>516.542</i>
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	454.313	- 10.000	444.313	- 67.016	377.297	13.062	69.135	2.526	- 324	224.492
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	174.001	0	174.001	0	174.001	0	0	0	0	292.050
	Overige	12.056	0	12.056	- 2.118	9.938	- 638	0	0	0	0
	<i>Opdrachten</i>	<i>17.379</i>	<i>0</i>	<i>17.379</i>	<i>- 3.283</i>	<i>14.096</i>	<i>- 4.356</i>	<i>- 4.280</i>	<i>- 4.220</i>	<i>- 4.100</i>	<i>11.531</i>
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	17.159	0	17.159	- 3.133	14.026	- 4.206	- 4.280	- 4.220	- 4.100	11.511
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	20	0	20	0	20	0	0	0	0	20
	Overige	200	0	200	- 150	50	- 150	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>16.185</i>	<i>0</i>	<i>16.185</i>	<i>2.310</i>	<i>18.495</i>	<i>2.311</i>	<i>- 176</i>	<i>- 262</i>	<i>- 347</i>	<i>15.869</i>
	CIBG	16.185	0	16.185	2.310	18.495	2.311	- 176	- 262	- 347	15.869
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>1.978</i>	<i>0</i>	<i>1.978</i>	<i>- 1.978</i>	<i>0</i>	<i>- 1.978</i>	<i>- 1.976</i>	<i>- 1.976</i>	<i>- 1.982</i>	<i>0</i>
	ZiNL	1.978	0	1.978	- 1.978	0	- 1.978	- 1.976	- 1.976	- 1.982	0
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>60</i>	<i>0</i>	<i>60</i>	<i>0</i>	<i>60</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>60</i>
	OECD	60	0	60	0	60	0	0	0	0	60
4.30	Informatiebeleid	253.274	- 125	253.149	2.099	255.248	- 1.570	- 400	- 370	- 368	89.650

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
<i>Subsidies (regelingen)</i>	86.133	- 125	86.008	1.884	87.892	0	0	0	0	55.064
Informatiebeleid	80.025	- 125	79.900	1.785	81.685	0	0	0	0	55.064
Overige	6.108	0	6.108	99	6.207	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	147.994	0	147.994	- 5.997	141.997	- 5.761	- 236	- 235	- 253	27.207
Informatiebeleid	142.726	0	142.726	- 3.425	139.301	- 3.215	0	0	0	23.112
Overige	5.268	0	5.268	- 2.572	2.696	- 2.546	- 236	- 235	- 253	4.095
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	18.340	0	18.340	6.212	24.552	4.191	- 164	- 135	- 115	7.379
Informatiebeleid	18.340	0	18.340	6.212	24.552	4.191	- 164	- 135	- 115	7.379
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	807	0	807	0	807	0	0	0	0	0
Overige	807	0	807	0	807	0	0	0	0	0
4.40 Inrichting zorgstelsel	312.173	- 3.027	309.146	4.768	313.914	- 236	1.715	6.624	6.778	277.747
<i>Opdrachten</i>	619	0	619	0	619	0	0	0	0	622
Overige	619	0	619	0	619	0	0	0	0	622
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	311.554	- 3.027	308.527	4.768	313.295	- 236	1.715	6.624	6.778	274.519
CAK	145.195	- 1.452	143.743	2.916	146.659	- 495	1.463	6.603	6.778	130.824
NZa	77.151	- 758	76.393	440	76.833	0	0	0	0	73.043
ZiNL	87.808	- 804	87.004	1.412	88.416	259	252	21	0	69.285
CSZ	1.400	- 13	1.387	0	1.387	0	0	0	0	1.367
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.606
EZ: ACM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.606
4.50 Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	225.566	0	225.566	26.947	252.513	44.788	39.778	35.554	35.254	226.036
<i>Subsidies (regelingen)</i>	4.366	0	4.366	368	4.734	528	518	462	407	4.739
Algemeen	4.366	0	4.366	368	4.734	528	518	462	407	4.739
<i>Bekostiging</i>	211.679	0	211.679	25.117	236.796	40.280	35.631	31.530	31.404	213.117
Zorg en welzijn	16.231	0	16.231	- 7.575	8.656	- 8.222	- 8.227	- 8.259	- 8.317	6.931
Zorg en welzijn	195.448	0	195.448	32.692	228.140	48.502	43.858	39.789	39.721	206.186
<i>Opdrachten</i>	97	0	97	973	1.070	3.641	3.641	3.641	3.641	3.740
Zorg	97	0	97	884	981	3.641	3.641	3.641	3.641	3.740
Welzijn	0	0	0	89	89	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	9.424	0	9.424	489	9.913	339	- 12	- 79	- 198	4.440
Overige	9.424	0	9.424	489	9.913	339	- 12	- 79	- 198	4.440
Ontvangsten	32.574	- 1.000	31.574	0	31.574	0	0	0	0	11.920

Toelichting Verplichtingen

Met de 2^e suppletioire begroting 2024 is voor subsidies de verplichtingenruimte verhoogd in verband met het aangaan van meerjarige verplichtingen voor de bekostiging van zorg op de BES-eilanden. Er is hiervoor € 67 miljoen aan verplichtingenbudget naar voren gehaald. Daarnaast is € 2,7 miljoen

aan verplichtingenbudget naar voren gehaald om de verplichting voor subsidies ten aanzien van jeugd en sport op de BES-eilanden aan te kunnen gaan.

Met de subsidieregeling Werkgeverskosten Opleiden Wijkverpleging wordt de afspraak ingevuld uit het investeringsakkoord opleiden wijkverpleging (IOW) om het opleiden in de wijkverpleging te borgen. Om de middelen die hiervoor bestemd zijn zo doelmatig en doeltreffend mogelijk in te zetten wordt het verplichtingenbudget met € 60 miljoen vanuit 2025 naar 2027 geschoven.

Tezamen met andere mutaties wordt het verplichtingenbudget verlaagd met € 195,8 miljoen.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Met de subsidieregeling Werkgeverskosten Opleiden Wijkverpleging wordt de afspraak ingevuld uit het investeringsakkoord opleiden wijkverpleging (IOW) om het opleiden in de wijkverpleging te borgen. Om de middelen die hiervoor bestemd zijn zo doelmatig en doeltreffend mogelijk in te zetten wordt de bekostigingssystematiek aangepast van bevoorschotting naar betalingen achteraf, waardoor € 60 miljoen vanuit 2025 naar 2027 wordt geschoven.

Ook wordt € 9 miljoen budget toegevoegd aan de STOZ-regeling (Stimuleringsregeling technologie in ondersteuning en zorg) voor uitwerking in de jaren 2027 t/m 2029. Hiermee wordt de subsidie voortgezet die als doel heeft het werk van zorg- of ondersteuningsmedewerkers te besparen en verlichten door het toepassen van digitale of hybride processen. Zo wordt een bijdrage geleverd aan het terugdringen van het arbeidsmarkttekort.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het budget met € 67 miljoen verlaagd.

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland

Bekostiging

Zorg

Er wordt structureel extra budget vrijgemaakt voor de toegenomen zorguitgaven op de BES-eilanden voor zowel de prijsstijging als de volumegroei (structureel € 21,1 miljoen). Voor het versterken van eerstelijns huisartsenzorg wordt structureel budget beschikbaar gesteld (structureel € 0,6 miljoen) en er wordt incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de renovatie van het zorgcentrum op Sint-Eustatius (€ 2,1 miljoen in 2025). Voor overlopende verplichtingen uit 2024 wordt het bekostigingsbudget in 2025 met € 6 miljoen opgehoogd. Ook is er een tegenvaller door een gewijzigd wisselkoerseffect met de BES-eilanden van € 16,9 miljoen in 2025, aflopend naar € 13 miljoen in 2029. Vanaf 2030 doet zich een meevallend wisselkoerseffect voor van structureel € 5,1 miljoen.

Tot slot is het budget structureel € 8,5 miljoen opgehoogd als gevolg van een technische mutatie vanaf bekostiging Jeugd, Welzijn en Sport.

3.5 Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 5 Jeugd (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	203.753	0	203.753	3.710	207.463	- 1.993	- 1.999	- 26	- 34	88.026
	Uitgaven	203.753	0	203.753	- 1.840	201.913	- 1.993	- 1.999	- 26	- 34	88.026
5.30	Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	203.753	0	203.753	- 1.840	201.913	- 1.993	- 1.999	- 26	- 34	88.026
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	157.175	0	157.175	- 1.806	155.369	- 1.982	- 1.982	0	0	51.964
	Kennis en informatiebeleid	14.383	0	14.383	223	14.606	0	0	0	0	12.793
	Jeugdbeleid	110.449	0	110.449	- 2.029	108.420	- 1.982	- 1.982	0	0	7.678
	Jeugdstelsel	32.343	0	32.343	0	32.343	0	0	0	0	31.493
	<i>Opdrachten</i>	11.126	0	11.126	- 173	10.953	0	0	0	0	7.127
	Kennis en informatiebeleid	2.572	0	2.572	0	2.572	0	0	0	0	2.580
	Jeugdbeleid	7.912	0	7.912	- 173	7.739	0	0	0	0	3.902
	Jeugdstelsel	642	0	642	0	642	0	0	0	0	645
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.598	0	1.598	- 12	1.586	- 11	- 17	- 26	- 34	1.567
	Overige	1.598	0	1.598	- 12	1.586	- 11	- 17	- 26	- 34	1.567
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	33.589	0	33.589	416	34.005	0	0	0	0	27.102
	Overige	33.589	0	33.589	416	34.005	0	0	0	0	27.102
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	265	0	265	- 265	0	0	0	0	0	266
	Overige	265	0	265	- 265	0	0	0	0	0	266
	Ontvangsten	2.400	0	2.400	0	2.400	0	0	0	0	2.400

Toelichting Verplichtingen

Ten behoeve van de toekenning van diverse (meerjarige) subsidies in 2024 is het verplichtingenbudget 2025 met € 9,1 miljoen verlaagd. Zoals toegelicht in de 2^e supplettoire begroting 2024, betreft dit een technische mutatie die verder geen invloed heeft op het kasbudget en tevens geen risico vormt voor de gebudgetteerde uitgaven. Om verplichtingenruimte beschikbaar te hebben voor de continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg, wordt het verplichtingenbudget in 2025 met € 14,6 miljoen verhoogd.

Tezamen met andere kleinere mutaties wordt het verplichtingenbudget in 2025 per saldo met € 3,7 miljoen opgehoogd.

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel Subsidies

Jeugdbeleid

Een recente gerechtelijke uitspraak heeft bepaald dat pleegzorgaanbieders kosten voor kinderopvang als bijzondere kosten van pleegouders moeten vergoeden. Er wordt in 2025, 2026 en 2027 € 7,3 miljoen beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Structureel vanaf 2028 betreft dit € 0,4 miljoen. Daarnaast wordt voor pleegouders in het vrijwillig kader middelen toegevoegd aan het Gemeentefonds zodat zij dezelfde vergoeding hebben. Dit kost € 5,9 miljoen voor de jaren 2025-2027 en structureel € 2,7 miljoen vanaf 2028.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het budget in 2025 met € 2 miljoen verlaagd.

3.6 Artikel 6 Sport en Bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid art. 6 Sport en Bewegen (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	387.213	- 46	387.167	28.065	415.232	9.580	350	- 250	0	413.210
	Uitgaven	429.253	- 46	429.207	33.065	462.272	9.580	350	- 250	0	413.210
6.40	Sport verenigt Nederland	429.253	- 46	429.207	33.065	462.272	9.580	350	- 250	0	413.210
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>208.655</i>	<i>0</i>	<i>208.655</i>	<i>- 310</i>	<i>208.345</i>	<i>9.580</i>	<i>350</i>	<i>- 250</i>	<i>0</i>	<i>141.478</i>
	Sportakkoord	119.679	0	119.679	- 1.332	118.347	8.211	- 1.013	- 938	- 688	96.120
	Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	74.272	0	74.272	0	74.272	0	0	0	0	29.095
	Kennis en innovatie	14.704	0	14.704	1.022	15.726	1.369	1.363	688	688	16.263
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>18.375</i>	<i>0</i>	<i>18.375</i>	<i>0</i>	<i>18.375</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>18.451</i>
	Financiële voorziening topsporters	18.375	0	18.375	0	18.375	0	0	0	0	18.451
	<i>Opdrachten</i>	<i>5.452</i>	<i>0</i>	<i>5.452</i>	<i>375</i>	<i>5.827</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4.320</i>
	Sportakkoord	5.202	0	5.202	353	5.555	0	0	0	0	4.069
	Kennis en innovatie	250	0	250	0	250	0	0	0	0	251
	Overige	0	0	0	22	22	0	0	0	0	0
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>4.723</i>	<i>- 46</i>	<i>4.677</i>	<i>0</i>	<i>4.677</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4.624</i>
	Dopingautoriteit	4.723	- 46	4.677	0	4.677	0	0	0	0	4.624
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>191.475</i>	<i>0</i>	<i>191.475</i>	<i>33.000</i>	<i>224.475</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>178.650</i>
	Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	191.475	0	191.475	33.000	224.475	0	0	0	0	178.650
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>500</i>	<i>0</i>	<i>500</i>	<i>0</i>	<i>500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>500</i>
	Dopingbestrijding	500	0	500	0	500	0	0	0	0	500
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>73</i>	<i>0</i>	<i>73</i>	<i>0</i>	<i>73</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>65.187</i>
	Sportakkoord	73	0	73	0	73	0	0	0	0	65.187
	Ontvangsten	48.427	12.200	60.627	33.000	93.627	0	0	0	0	22.532

Toelichting

Verplichtingen

De bijstellingen op de verplichtingenmutaties hebben betrekking op de wijzigingen op de uitgaven (€ 32,7 miljoen). Daarnaast is in 2024 verplichtingruimte uit 2025 naar voren gehaald om verplichtingen administratief vast te leggen. Het gaat om een bedrag van € 5 miljoen. Het verplichtingenbudget zal met dit bedrag daarom naar beneden worden bijgesteld.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het verplichtingenbudget in 2025 met € 28,1 miljoen verhoogd.

4. Sport verenigt Nederland

Subsidies

Sportakkoord

Voor het programma «Geef Bewegen de ruimte» wordt in 2026 € 7,7 miljoen vrijgemaakt om de reeds ingezette aanpak op bewegen verder vorm te geven.

De brede aanpak van racisme en discriminatie in de sport wordt gecontinueerd. Voor deze voortzetting wordt in 2026 € 1,6 miljoen ingezet.

Bijdrage medeoverheden

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties

Op de SPUK Stimulering Sport vindt jaarlijks een vaststelling plaats waaruit enerzijds terugvorderingen en anderzijds nabetalingen volgen. De vaststelling van de SPUK-regeling 2023 heeft in het najaar van 2024 plaatsgevonden. De nabetalingen vinden in 2025 plaats en worden betaald vanuit de ontvangsten als gevolg van de terugvorderingen. Via deze technische desaldering wordt het budget met € 33 miljoen verhoogd.

Ontvangsten

Op de SPUK Stimulering Sport vindt jaarlijks een vaststelling plaats waaruit enerzijds terugvorderingen en anderzijds nabetalingen volgen. De vaststelling van de SPUK-regeling 2023 heeft in het najaar van 2024 plaatsgevonden. De terugvorderingen vinden in 2025 plaats. Hiervoor wordt de ontvangstenraming met € 33,0 miljoen verhoogd.

3.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	197.919	994	198.913	6.031	204.944	19.336	18.629	10.478	9.050	141.243
	Uitgaven	198.285	994	199.279	6.031	205.310	19.336	18.629	10.478	9.050	141.243
7.10	De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeeln. en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WOII	26.073	1.000	27.073	450	27.523	13.605	13.660	6.345	6.345	30.400
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>24.965</i>	<i>1.000</i>	<i>25.965</i>	<i>450</i>	<i>26.415</i>	<i>13.605</i>	<i>13.660</i>	<i>6.345</i>	<i>6.345</i>	<i>29.291</i>
	Nationaal Comité	6.219	0	6.219	0	6.219	1.340	1.515	1.700	1.700	7.939
	Nationale herinneringscentra	3.136	0	3.136	0	3.136	9.595	9.795	2.295	2.295	5.283
	Herinnering Indisch Molukse Doelgroep	3.405	0	3.405	0	3.405	0	0	0	0	2.484
	Zorg- en dienstverlening	7.222	0	7.222	0	7.222	0	0	0	0	6.863
	Overige	4.983	1.000	5.983	450	6.433	2.670	2.350	2.350	2.350	6.722
	<i>Bekostiging</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>400</i>
	Overige	400	0	400	0	400	0	0	0	0	400
	<i>Opdrachten</i>	<i>482</i>	<i>0</i>	<i>482</i>	<i>0</i>	<i>482</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>483</i>
	Overige	482	0	482	0	482	0	0	0	0	483
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>226</i>	<i>0</i>	<i>226</i>	<i>0</i>	<i>226</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>226</i>
	Overige	226	0	226	0	226	0	0	0	0	226
7.20	Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeeln. en oorlogsgetroffenen WOII	172.212	- 6	172.206	5.581	177.787	5.731	4.969	4.133	2.705	110.843
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>161.817</i>	<i>0</i>	<i>161.817</i>	<i>5.581</i>	<i>167.398</i>	<i>5.731</i>	<i>4.969</i>	<i>4.133</i>	<i>2.705</i>	<i>100.695</i>
	Wetten/regelingen verzetsdeelnemers/oorlogsgetroffenen	161.817	0	161.817	5.581	167.398	5.731	4.969	4.133	2.705	100.695
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>10.395</i>	<i>- 6</i>	<i>10.389</i>	<i>0</i>	<i>10.389</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>10.148</i>
	Sociale Verzekeringsbank	9.769	0	9.769	0	9.769	0	0	0	0	9.791
	Pensioen- en Uitkeringsraad	626	- 6	620	0	620	0	0	0	0	357
	Ontvangsten	3.339	0	3.339	0	3.339	0	0	0	0	3.339

Toelichting Verplichtingen

De programma- en uitvoeringskosten voor de wetten en regelingen voor Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen zijn hoger uitgevallen dan het beschikbare budget. Deze uitkeringen zijn gekoppeld aan wetten en regelingen en moeten te allen tijde uitbetaald worden aan gerechtigden. Het daarbijbehorende verplichtingenbudget in 2025 wordt met € 5,6 miljoen verhoogd.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties wordt het verplichtingenbudget in 2025 met € 6 miljoen verhoogd.

1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeeln. en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WOII

Subsidies

Nationale herinneringscentra

Om het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust op een kwalitatief hoogwaardige manier te blijven vertellen en de plekken waar de verschrikkingen hebben plaatsgevonden levend te houden, wordt het budget structureel met € 6,3 miljoen opgehoogd.

Daarnaast wordt er in totaal € 15 miljoen aan middelen vrijgemaakt op de VWS-begroting (€ 7,5 miljoen in 2026 en 2027) om te werken aan de realisatie van het vernieuwingstraject Kamp Westerbork.

2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeeln. en oorlogsgetroffenen WOII

Inkomensoverdrachten

Wetten/regelingen verzetsdeelnemers/oorlogsgetroffenen

De programma- en uitvoeringskosten voor de wetten en regelingen voor Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen zijn hoger uitgevallen dan het beschikbare budget. Deze uitkeringen zijn gekoppeld aan wetten en regelingen en moeten te allen tijde uitbetaald worden aan gerechtigden. Hierdoor moet het budget worden opgehoogd met € 5,6 miljoen en € 5,7 miljoen in 2025 en 2026. Structureel wordt het budget met € 2,7 miljoen verhoogd.

3.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 8 Tegemoetkoming specifieke kosten (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Art. Verplichtingen	7.057.449	0	7.057.449	729.417	7.786.866	588.000	774.900	839.200	902.600	10.316.749
Uitgaven	7.057.449	0	7.057.449	729.417	7.786.866	588.000	774.900	839.200	902.600	10.316.749
8.10 Tegemoetkoming specifieke kosten	7.057.449	0	7.057.449	729.417	7.786.866	588.000	774.900	839.200	902.600	10.316.749
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>7.057.449</i>	<i>0</i>	<i>7.057.449</i>	<i>729.417</i>	<i>7.786.866</i>	<i>588.000</i>	<i>774.900</i>	<i>839.200</i>	<i>902.600</i>	<i>10.316.749</i>
Zorgtoeslag	6.969.500	0	6.969.500	729.417	7.698.917	588.000	774.900	839.200	902.600	10.228.800
Tegemoetkoming specifieke kosten	87.949	0	87.949	0	87.949	0	0	0	0	87.949
Ontvangsten	0	0	0	659.200	659.200	637.800	662.200	706.600	747.300	786.000

Toelichting

1. Tegemoetkoming specifieke kosten

Inkomensoverdrachten

Zorgtoeslag

Op basis van actuele ramingen in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) wordt de uitgavenraming zorgtoeslag meerjarig bijgesteld. Daarnaast is besloten de uitgavenramingen voortaan bruto te presenteren, waarbij ook de ontvangsten als gevolg van terugbetalingen in beeld worden gebracht. Dit leidt per saldo tot een stijging van de uitgavenraming voor 2025 met € 729,7 miljoen. Daarnaast is sprake van een wijziging in het toeslagenstelsel; het toeslagpartner-begrip is aangepast. De maatregel behelst het afschaffen van de regel dat mensen toeslagpartner worden als zij samenwonen met één andere volwassene en er daarnaast een minderjarig kind van één van beiden op het adres is ingeschreven. Hierdoor ontstaan nu veel onterechte partnerschappen (o.a. bij mantelzorgers en woningdelers) waardoor toeslaggerechtigden mogelijk duizenden euro's aan ondersteuning mislopen in voornamelijk de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Met de maatregel worden ruim 10.000 toeslaggerechtigden geholpen. Dekking is gevonden door het verlagen van de vermogensgrenzen in de zorgtoeslag en het kindgebonden budget.

Ontvangsten

Er is besloten de uitgavenramingen zorgtoeslag voortaan bruto te presenteren, waarbij ook de ontvangsten als gevolg van terugbetalingen in beeld worden gebracht. Dit leidt tot een ontvangstenraming van € 659,2 miljoen in 2025, oplopend tot € 786 miljoen in 2030.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid art. 9 Algemeen (Bedragen x € 1.000)										
Art. Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Art. Verplichtingen	52.714	- 420	52.294	548	52.842	4.968	5.060	5.060	5.060	36.811
Uitgaven	61.082	- 420	60.662	581	61.243	5.060	5.060	5.060	5.060	36.811
9.10 Internationale samenwerking	13.989	0	13.989	686	14.675	5.060	5.060	5.060	5.060	10.537
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.200	0	1.200	487	1.687	460	460	0	0	0
Overige	1.200	0	1.200	487	1.687	460	460	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	12.789	0	12.789	199	12.988	4.600	4.600	5.060	5.060	10.537
World Health Organization en Mondiale Gezondheidsstrategie	4.648	0	4.648	0	4.648	0	0	0	0	3.868
EMA	3.861	0	3.861	0	3.861	0	0	0	0	2.675
Overige	4.280	0	4.280	199	4.479	4.600	4.600	5.060	5.060	3.994
9.20 Verzameluitkering	105	0	105	- 105	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	105	0	105	- 105	0	0	0	0	0	0
Overige	105	0	105	- 105	0	0	0	0	0	0
9.30 Eigenaarsbijdrage	41.988	- 420	41.568	0	41.568	0	0	0	0	21.274
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	41.988	- 420	41.568	0	41.568	0	0	0	0	21.274
Eigenaarsbijdrage RIVM	41.988	- 420	41.568	0	41.568	0	0	0	0	21.274
9.40 Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0	5.000
<i>Garanties</i>	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0	5.000
Overige	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0	5.000
Ontvangsten	0	0	0	20.816	20.816	0	0	0	0	0

Toelichting Ontvangsten

Het eigen vermogen van het RIVM en het CIBG is hoger dan maximaal is toegestaan conform de regeling agentschappen. Het surplus wordt afgeroomd. Dit bedraagt in 2025 respectievelijk € 10 miljoen en € 10,8 miljoen.

In totaal wordt het ontvangstenbudget verhoogd met € 20,8 miljoen.

4.2 Artikel 10 Apparaat Kerndepartement

Tabel 13 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	594.460	12.618	607.078	14.649	621.727	61.677	55.546	16.291	15.997	461.297
	Uitgaven	597.978	12.618	610.596	23.408	634.004	61.990	55.559	16.291	15.997	461.297
	Personele uitgaven	479.624	9.512	489.136	21.745	510.881	49.969	47.013	13.316	13.118	347.543
	<i>waarvan</i> eigen personeel	387.676	7.631	395.307	8.243	403.550	13.194	11.853	9.104	9.560	326.740
	<i>waarvan</i> externe inhuur	88.882	1.750	90.632	13.458	104.090	36.775	35.160	4.212	3.558	17.614
	<i>waarvan</i> overige personele uitgaven	3.066	131	3.197	44	3.241	0	0	0	0	3.189
	Materiële uitgaven	118.354	3.106	121.460	1.663	123.123	12.021	8.546	2.975	2.879	113.754
	<i>waarvan</i> ICT	24.914	350	25.264	2.638	27.902	9.570	6.180	1.372	1.352	20.125
	<i>waarvan</i> bijdrage SSO's	63.465	2.531	65.996	2.772	68.768	3.349	3.313	3.278	3.242	67.557
	<i>waarvan</i> overige materiële uitgaven	29.975	225	30.200	- 3.747	26.453	- 898	- 947	- 1.675	- 1.715	26.072
	Ontvangsten	8.802	369	9.171	2.800	11.971	0	0	0	0	9.035
	Overige	8.802	369	9.171	2.800	11.971	0	0	0	0	9.035

Budgettaire gevolgen apparaatsuitgaven departement

Tabel 14 Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (Bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
	Verplichtingen	594.460	12.618	607.078	14.649	621.727	61.677	55.546	16.291	15.997	461.297
	Uitgaven	597.978	12.618	610.596	23.408	634.004	61.990	55.559	16.291	15.997	461.297
10.30	Kerndepartement	431.483	14.265	445.748	15.017	460.765	49.186	48.277	14.892	14.828	301.235
	<i>Personele uitgaven</i>	345.006	10.839	355.845	14.978	370.823	43.143	42.277	9.753	9.766	216.990
	Eigen personeel	252.745	8.840	261.585	7.500	269.085	9.494	8.392	5.786	6.453	196.356
	Eigen personeel	2.269	98	2.367	0	2.367	0	0	0	0	1.747
	Externe inhuur	87.214	1.767	88.981	7.434	96.415	33.649	33.885	3.967	3.313	15.980
	Overige	2.778	134	2.912	44	2.956	0	0	0	0	2.907
	<i>Materiële uitgaven</i>	86.477	3.426	89.903	39	89.942	6.043	6.000	5.139	5.062	84.245
	ICT	13.871	466	14.337	- 1.135	13.202	184	181	172	152	7.873
	Bijdrage SSO's	59.116	2.573	61.689	1.804	63.493	3.349	3.313	3.278	3.242	63.313
	Overige	13.490	387	13.877	- 630	13.247	2.510	2.506	1.689	1.668	13.059
10.40	Inspecties	125.776	- 1.260	124.516	3.486	128.002	9.687	4.317	- 1.613	- 1.823	119.684
	<i>Personele uitgaven</i>	101.393	- 1.015	100.378	3.636	104.014	4.376	2.393	1.162	952	97.093
	Eigen personeel	99.874	- 999	98.875	1.111	99.986	1.571	1.413	1.162	952	95.608
	Externe inhuur	1.231	- 13	1.218	2.525	3.743	2.805	980	0	0	1.203
	Overige	288	- 3	285	0	285	0	0	0	0	282
	<i>Materiële uitgaven</i>	24.383	- 245	24.138	- 150	23.988	5.311	1.924	- 2.775	- 2.775	22.591

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
ICT	10.021	- 101	9.920	2.602	12.522	8.086	4.699	0	0	11.364
Bijdrage SSO's	3.950	- 40	3.910	0	3.910	0	0	0	0	3.851
Overige	10.412	- 104	10.308	- 2.752	7.556	- 2.775	- 2.775	- 2.775	- 2.775	7.376
10.50 SCP en Raden	40.719	- 387	40.332	4.905	45.237	3.117	2.965	3.012	2.992	40.378
<i>Personele uitgaven</i>	<i>33.225</i>	<i>- 312</i>	<i>32.913</i>	<i>3.131</i>	<i>36.044</i>	<i>2.450</i>	<i>2.343</i>	<i>2.401</i>	<i>2.400</i>	<i>33.460</i>
Eigen personeel	32.788	- 308	32.480	- 368	32.112	2.129	2.048	2.156	2.155	33.029
Externe inhuur	437	- 4	433	3.499	3.932	321	295	245	245	431
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>7.494</i>	<i>- 75</i>	<i>7.419</i>	<i>1.774</i>	<i>9.193</i>	<i>667</i>	<i>622</i>	<i>611</i>	<i>592</i>	<i>6.918</i>
ICT	1.022	- 15	1.007	1.171	2.178	1.300	1.300	1.200	1.200	888
Bijdrage SSO's	399	- 2	397	968	1.365	0	0	0	0	393
Overige	6.073	- 58	6.015	- 365	5.650	- 633	- 678	- 589	- 608	5.637
Ontvangsten	8.802	369	9.171	2.800	11.971	0	0	0	0	9.035

Toelichting Apparaatsuitgaven Kerndepartement Kerndepartement *Personele uitgaven*

Eigen personeel

De apparaatsbudgetten worden verhoogd vanwege de uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO), en de parlementaire enquête corona. In totaal wordt hiervoor het budget in 2026 € 18,4 miljoen en in 2027 € 18,9 miljoen verhoogd. Vanaf 2028 loopt dit af tot structureel € 9 miljoen.

Externe inhuur

Vanwege de uitvoering van de WOO, en de parlementaire enquête corona wordt in 2026 en 2027 € 9 miljoen aan externe inhuur berekend en € 2 miljoen voor de jaren erna. Ook wordt er voor het PGB 2.0-domein € 24,5 en € 23,5 miljoen aan personeelsbudget toegevoegd voor 2026 respectievelijk 2027, waarmee de ontwikkeling van het PGB2.0 systeem wordt vormgegeven.

4.3 Artikel 11 Nog onverdeeld

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Art.	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Art. Verplichtingen	24	- 15.070	- 15.046	274.497	259.451	112.136	110.600	138.306	123.552	121.051
Uitgaven	24	- 15.070	- 15.046	274.497	259.451	112.136	110.600	138.306	123.552	121.051
11.4 Nog onverdeeld	24	- 15.070	- 15.046	274.497	259.451	112.136	110.600	138.306	123.552	121.051
<i>Nog te verdelen</i>	24	- 15.070	- 15.046	274.497	259.451	112.136	110.600	138.306	123.552	121.051
Loonbijstelling	0	0	0	181.424	181.424	69.979	70.867	101.609	88.161	81.542
Prijsbijstelling	24	0	24	28.003	28.027	27.087	24.663	21.627	20.321	24.439
Taakstellingen	0	- 15.070	- 15.070	15.070	0	15.070	15.070	15.070	15.070	15.070
Overige	0	0	0	50.000	50.000	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

4. Nog onverdeeld

Loonbijstelling

De ontvangen tranche loonbijstelling 2025 bedraagt € 250,6 miljoen, aflopend naar € 174 miljoen in 2030. Een deel van deze loonbijstelling wordt ingezet ter dekking van verschillende intensiveringen op de VWS-begroting, waaronder de inzet van vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg.

Prijsbijstelling

De ontvangen tranche prijsbijstelling 2025 bedraagt € 28 miljoen, aflopend naar € 17,3 miljoen in 2030.

Taakstellingen

Dit betreft de invulling van de taakstelling op apparaat van € 15,1 miljoen in het kader van de terugdraaiing van de bezuinigingen op de OCW-begroting. Deze taakstelling wordt structureel ingevuld met de loonbijstelling op de VWS-begroting.

Overig

Er wordt een eenmalige reservering van € 50 miljoen getroffen ten behoeve van de backpay voor weduwen van voormalig KNIL-militairen en ambtenaren in Nederlands-Indië.

5 Premiegefinancierde Zorguitgaven

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de premiegefinancierde zorguitgaven en -ontvangsten binnen de Zvw en de Wlz, de uitgaven voor Wmo beschermd wonen uit het gemeentefonds en de middelen op de aanvullende post (AP) bij Financiën opgenomen en toegelicht.

In deze eerste supplettoire begroting 2025 worden de budgettaire ontwikkelingen voor de jaren 2025-2030 vanaf de stand ontwerpbegroting 2025 toegelicht.

In het regeerprogramma is afgesproken dat het bestaande zorgakkoord dat loopt tot en met 2026 wordt verbreed, geïntensiveerd en geconcretiseerd in een aanvullend zorg en welzijnsakkoord tot en met 2028, waarin we het verschil willen maken voor de mensen die zorg nodig hebben. In dit nieuwe akkoord staan de gelijkwaardigere toegang tot zorg en welzijn en het afwenden van het arbeidsmarkttekort centraal. Ook is afgesproken dat het kabinet het voortouw zal nemen tot een hoofdlijnenakkoord voor de ouderenzorg waarin de onbeheersbare arbeidsmarkttekorten worden afgewend en de ouderenzorg daarmee ook financieel houdbaar wordt. Voor beide akkoorden is het kabinet in een vergevorderd stadium van overleg met alle betrokken veldpartijen. De budgettaire verwerking zal plaatsvinden in de Ontwerpbegroting nadat de akkoorden - onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring - zijn afgesloten. De Ontwerpbegroting zal worden voorgelegd aan de Kamer ter autorisatie.

Het PZ-hoofdstuk bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Paragraaf 5.1: Inleiding**

In deze paragraaf is opgenomen de begrotingsstaat van de geraamde bruto zorguitgaven en de ontvangsten van de Zvw en Wlz, de uitgaven voor Wmo beschermd wonen en de AP middelen

- **Paragraaf 5.2 Ontwikkeling van de netto premiegefinancierde zorguitgaven**

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkeling van de netto zorguitgaven van de Zvw en Wlz, de uitgaven voor Wmo beschermd wonen en de AP-middelen.

- **Paragraaf 5.3: Verticale ontwikkeling van de premiegefinancierde zorguitgaven en -ontvangsten**

In deze paragraaf wordt de verticale ontwikkeling van de Zvw, Wlz, Wmo beschermd wonen en de AP-middelen in drie aparte subparagrafen toegelicht. De onderdelen van deze subparagrafen zijn:

5.3.1 Zorgverzekeringswet (Zvw)

Hierin wordt de verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en – ontvangsten toegelicht.

5.3.2 Wet langdurige zorg (Wlz)

Hierin wordt de verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en – ontvangsten toegelicht.

5.3.3 Wmo beschermd wonen en de AP-middelen

Hierin wordt de verticale ontwikkeling van de Wmo beschermd wonen en de AP-middelen toegelicht.

Verdieping van de zorguitgaven in sectoren

Het verdiepingshoofdstuk wordt integraal als open data beschikbaar gesteld op: [Overzicht Datasets | Ministerie van Financiën - Rijksoverheid \(rijksfinancien.nl\)](#). Hierin worden de financiële bijstellingen per sector tussen de ontwerpbegroting 2025 en de 1e suppletoire begroting 2025 voor de jaren 2025-2030 gepresenteerd en toegelicht.

5.1.1 Begrotingsstaat premiegefinancierde zorguitgaven

Begrotingsstaat van de premiegefinancierde zorguitgaven en de ontvangsten van de Zvw en Wlz, de uitgaven van de Wmo beschermd wonen en de AP-middelen.

Tabel 1 Begrotingsstaat Premiegefinancierde zortguitgaven van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Vastgestelde begroting	
		Uitgaven	Ontvangsten
Totaal		107.996.870	5.935.017
11	Zorgverzekeringswet (Zvw)	66.766.996	3.395.217
12	Wet Langdurige Zorg (Wlz)	39.396.830	2.539.800
	Wmo beschermd wonen	1.833.044	0

Bron: VWS-cijfers

5.2 Ontwikkeling van de netto premiegefinancierde zorguitgaven

In de onderstaande tabel is vanaf de stand ontwerpbegroting 2025 de ontwikkeling van de netto zorguitgaven Zvw, Wlz, Wmo beschermd wonen en de AP op hoofdlijnen te zien.

Tabel 2 Ontwikkeling van de netto zorguitgaven 2025-2030 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Netto zorguitgaven ontwerpbegroting 2025	102.427	108.296	118.049	124.372	131.048	131.048
2 Bijstellingen	- 365	- 565	- 774	- 604	- 995	6.551
Zorgverzekeringswet	5	- 505	- 494	- 333	- 674	3.583
Wet langdurige zorg	- 458	- 407	- 242	- 327	- 427	2.853
Wmo beschermd wonen	87	87	87	87	87	87
Aanvullende Post	0	260	- 125	- 31	20	28
3 Netto zorguitgaven stand 1^a suppletoire begroting 2025 (= 1+2)	102.062	107.731	117.275	123.769	130.053	137.599

¹ Door afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS

Toelichting

Ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2025 zijn de netto zorguitgaven in 2025 neerwaarts bijgesteld met € 0,4 miljard oplopend tot € 1 miljard in 2029. In het jaar 2030 is sprake van een opwaartse bijstelling van € 6,5 miljard. Dit komt door de extrapolatie van het jaar 2029 naar het jaar 2030. Bij deze extrapolatie wordt rekening gehouden met de technische bijstellingen in 2030 t.o.v. 2029 met betrekking tot volumegroei, raming loon- en prijsbijstelling en doorwerking van eerdere beleidsmaatregelen.

In paragraaf 5.3 wordt de ontwikkeling van de netto zorguitgaven verder toegelicht.

5.3 Verticale ontwikkeling van de premiegefinancierde zorguitgaven en -ontvangsten

De verticale toelichting geeft een cijfermatig overzicht van de budgettaire veranderingen voor de jaren 2025 tot en met 2030, sinds het opstellen van de ontwerpbegroting 2025.

De afzonderlijke posten worden toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag hoger is dan € 10 miljoen.

5.3.1 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten

De onderstaande tabel laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2025 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten van de Zvw zien. Onder de tabel is een toelichting van de verschillende mutaties opgenomen.

Tabel 3 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten 2025-2030 (bedragen x € 1 miljoen) ¹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2025	66.761,6	70.504,1	75.152,0	78.273,9	82.467,8	82.467,8
Bijstellingen						
Autonoom	19,2	- 394,9	- 230,5	- 247,6	- 395,9	- 561,9
Actualisatie Zvw-uitgaven (zie tabel 4)	7,2	- 142,2	- 112,2	- 82,2	- 62,2	- 62,2
Loon- en prijsontwikkeling	0,0	134,4	144,9	94,9	- 53,8	- 219,8
Actualisatie wijkverpleging	0,0	- 312,1	- 396,9	- 393,9	- 413,6	- 413,6
Actualisatie multidisciplinaire zorgverlening MDZ	0,0	0,0	6,9	6,9	6,9	6,9
Actualisatie geneeskundige geestelijke gezondheidszorg (GGZ)	0,0	0,0	201,7	201,7	201,7	201,7
Actualisatie Medisch-specialistische zorg (MSZ)	0,0	- 75,0	- 75,0	- 75,0	- 75,0	- 75,0
Tegenvaller RS-vaccinatie	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Beleidsmatig	- 13,9	20,0	- 255,3	- 76,4	- 269,7	4.215,4
Dekking amendement t.b.v. OCW-begroting	0,0	0,0	- 315,0	- 315,0	- 315,0	- 315,0
Alternatieve invulling ombuiging subsidie bij- en nascholing medisch-specialisten	0,0	0,0	165,0	165,0	165,0	165,0
Besparingsverlies eigen risico	0,0	318,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transformatiemiddelen IZA	0,0	- 105,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meer tijd voor patiënt	0,0	- 2,6	- 20,1	- 30,0	- 43,3	- 9,5
Kasschuif transformatiemiddelen	0,0	- 180,0	0,0	180,0	0,0	0,0
Overboeking transformatiemiddelen	- 10,5	- 11,0	- 11,0	0,0	0,0	0,0
Pakketmaatregel geneesmiddelen	0,0	0,0	- 70,0	- 70,0	- 70,0	- 70,0
Overig beleidsmatig	- 3,4	0,6	- 4,2	- 6,4	- 6,4	- 4,2
Extrapolatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4.449,1
Totaal bijstellingen	5,4	- 374,9	- 485,9	- 324,0	- 665,6	3.653,6
Bruto Zvw-uitgaven 1° suppletioire begroting 2025	66.767,0	70.129,3	74.666,1	77.950,0	81.802,2	86.121,4

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Zvw-ontvangsten ontwerpbegroting 2025	3.395,2	3.323,1	1.584,6	1.601,6	1.619,2	1.619,2
Bijstellingen						
Autonoom	0,0	12,0	7,9	8,9	8,6	8,3
Actualisatie eigen risico	0,0	- 4,2	- 2,5	- 1,9	- 2,6	- 3,3
Actualisatie kostenverdelingen raming eigen risico	0,0	16,2	10,4	10,8	11,2	11,6
Beleidsmatig	0,0	118,0	0,0	0,0	0,0	61,9
Besparingsverlies eigen risico	0,0	118,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extrapolatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	61,9
Totaal bijstellingen	0,0	130,0	7,9	8,9	8,6	70,2
Zvw-ontvangsten 1° suppletioire begroting 2025	3.395,2	3.453,1	1.592,5	1.610,5	1.627,8	1.689,4
Netto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2025	63.366,4	67.181,1	73.567,4	76.672,3	80.848,6	80.848,6
<i>Bijstellingen in de netto Zvw-uitgaven</i>	<i>5,4</i>	<i>- 504,9</i>	<i>- 493,8</i>	<i>- 332,9</i>	<i>- 674,2</i>	<i>3.583,4</i>
Netto Zvw-uitgaven 1° suppletioire begroting 2025	63.371,8	66.676,2	73.073,6	76.339,4	80.174,3	84.432,0

¹ Door afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, Zorginstituut Nederland en NZa.

Toelichting

Uitgaven

Autonoom

Actualisatie Zvw-uitgaven

Tabel 4 Actualisatie Zvw-uitgaven 2025-2030 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Eerstelijnszorg	74,4	74,4	74,4	74,4	74,4	74,4
Tweedelijnszorg	- 11,9	- 11,9	- 11,9	- 11,9	- 11,9	- 11,9
Apotheekzorg en hulpmiddelen	- 118,0	- 118,0	- 118,0	- 118,0	- 118,0	- 118,0
Ziekenvervoer	- 28,6	- 28,6	- 28,6	- 28,6	- 28,6	- 28,6
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen Zvw	- 80,0	- 80,0	- 50,0	- 20,0	0,0	0,0
Grensoverschrijdende zorg	171,3	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9
Bijstellingen 1° suppletioire begroting 2025	7,2	- 142,2	- 112,2	- 82,2	- 62,2	- 62,2

¹ Door afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, Zorginstituut Nederland en NZa.

In tabel 4 is de post 'Actualisatie Zvw-uitgaven' uit tabel 3 naar niet-IZA-sectoren uitgesplitst. Op basis van gegevens uit de vierde kwartaal-rapportage 2024 van het Zorginstituut en informatie van de NZa zijn de Zvw-uitgaven geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een structurele doorwerking van per saldo € 62,2 miljoen lagere uitgaven voor de niet-IZA-sectoren. Aanvullend wordt er in 2025 een incidentele tegenvaller bij de uitgaven voor grensoverschrijdende zorg (v.w.b. gedragsgerechtigden) verwacht en is er in de periode 2026 tot en met 2028 tijdelijk sprake van aflopende meevallers bij de beschikbaarheidsbijdragen opleidingen Zvw. Bij

enkele IZA-sectoren vindt een actualisatie plaats (zie hieronder) op basis van cijfers van het Zorginstituut. Een toelichting per sector is te vinden in het verdiepingshoofdstuk premiegefinancierde zorguitgaven (PZ), dat als open data beschikbaar wordt gesteld.

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsontwikkeling is voor 2025 en verder aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Actualisatie wijkverpleging

Op basis van uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut zijn de Zvw-uitgaven geactualiseerd. De uitgaven aan wijkverpleging vallen structureel € 414 miljoen lager uit dan eerder geraamd. Dit betreft een aanvulling op de actualisatie bij de Ontwerpbegroting 2025.

Actualisatie multidisciplinaire zorgverlening (MDZ)

Op basis van uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut zijn de Zvw-uitgaven geactualiseerd. De uitgaven aan multidisciplinaire zorg vallen structureel € 7 miljoen hoger uit dan eerder geraamd. In de Ontwerpbegroting 2025 is de actualisatie tot en met 2026 reeds verwerkt.

Actualisatie geneeskundige geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Op basis van uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut zijn de Zvw-uitgaven geactualiseerd. De uitgaven aan geestelijke gezondheidszorg vallen structureel € 202 miljoen hoger uit dan eerder geraamd. In de Ontwerpbegroting 2025 is de actualisatie tot en met 2026 reeds verwerkt.

Actualisatie medisch-specialistische zorg (MSZ)

Op basis van uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut zijn de Zvw-uitgaven geactualiseerd. De uitgaven aan de medisch-specialistische zorg vallen op basis van de huidige inzichten structureel € 75 miljoen lager uit dan eerder geraamd.

Tegenvaller RS-vaccinatie

Door opname van het RS-vaccin in het Rijksvaccinatieprogramma ontstaat een structurele besparing van € 8 miljoen in het kader apotheekzorg en € 8 miljoen in het kader medisch-specialistische zorg. In de voorjaarsbesluitvorming 2024 is abusievelijk verondersteld dat deze besparingen al in 2025 volledig zouden optreden. Aangezien de vaccinatie in het najaar van 2025 start, treedt er een kleinere besparing van € 2 miljoen op in 2025. Er is daarom in 2025 sprake van een incidenteel besparingsverlies van € 6 miljoen bij zowel apotheekzorg als medisch-specialistische zorg.

Beleidsmatig

Dekking amendement t.b.v. OCW-begroting

Middels amendement Bontenbal c.s. is een aantal maatregelen op de OCW-begroting teruggedraaid. Vanuit de VWS-begroting worden deze gedekt met de maatregelen bij- en nascholing medisch-specialisten (€ 165 miljoen structureel) en het aanpakken van de beloningen voor medisch-specialisten in maatschappen (€ 150 miljoen structureel). De maatregel bij- en nascholing medisch-specialisten wordt alternatief ingevuld door het inzetten van een deel van de onderuitputting in de wijkverpleging.

Alternatieve invulling ombuiging subsidie bij- en nascholing medisch-specialisten

De Tweede Kamer heeft bij motie TK 2024/2025 [29282, nr. 591](#) gevraagd om een alternatieve invulling te vinden voor de ombuiging «subsidie bij- en nascholing medisch specialisten» binnen het domein van de begroting van VWS. Deze alternatieve invulling is gevonden door een deel van de structurele onderuitputting binnen de sector wijkverpleging hiervoor aan te wenden; zie mutatie actualisatie wijkverpleging.

Besparingsverlies eigen risico

Het kabinet heeft besloten af te zien van de per 2026 voorgenomen tranchering van het eigen risico (€ 150 per behandeling in de MSZ). Dit leidt tot extra uitgaven op de verschillende Zvw-sectoren (€ 318 miljoen, waarvan € 52 miljoen was gereserveerd op Nominaal en onverdeeld Zvw) en hogere ontvangsten eigen risico (€ 118 miljoen). Per saldo is sprake van een besparingsverlies van € 200 miljoen. Dit wordt gedekt binnen de premiegefinancierde uitgaven van de VWS begroting.

Transformatiemiddelen IZA

Ter dekking van het besparingsverlies van het later invoeren van het Trancheren van het eigen risico wordt een deel van de IZA transformatiemiddelen ingezet (€ 105 miljoen in 2025). Tegenover deze verlaging wordt over de jaren 2025 t/m 2027 loon- en prijsbijstelling gealloceerd naar de transformatiemiddelen.

Meer tijd voor de Patiënt

Niet benodigde middelen voor Meer Tijd voor de Patiënt worden ingezet voor andere doeleinden. Het betreft structureel € 9,5 miljoen en cumulatief € 96 miljoen in de jaren 2026 t/m 2029.

Kasschuif transformatiemiddelen

Op basis van actuele verwachtingen over de inzet van transformatiemiddelen worden met deze kasschuif de middelen in de juiste jaren geplaatst.

Overboeking transformatiemiddelen

Met deze mutatie wordt een deel van de IZA transformatiemiddelen (premiegefinancierd) verschoven naar de begrotingsgefinancierde uitgaven, zodat de SPUK transformatiemiddelen kan worden verhoogd. Zorgverzekeraars kunnen namelijk alleen Zvw-aanbieders financieren voor de uitvoering van transformatieplannen. Bij een aantal transformatieplannen zijn echter ook gemeentes betrokken en daarvoor is er de SPUK transformatiemiddelen. Middelen worden overgeheveld op het moment dat die ook daadwerkelijk nodig zijn voor het financieren van gemeentes bij deelname aan transformatieplannen.

Pakketmaatregel geneesmiddelen

Het kabinet beperkt de aanspraak op zelfzorggeneesmiddelen in de Zorgverzekeringswet. Dit zijn betaalbare geneesmiddelen die beschikbaar zijn in de vrije verkoop. Het bedrag is een taakstellende opbrengst, die wordt ingevuld met de verder uit te werken aanpassing van de aanspraak.

Overig beleidsmatig

Deze post is het saldo van kleine beleidsmatige mutaties.

Extrapolatie

Om de stand van het jaar 2030 te berekenen zijn de begrotingstanden 2029 geëxtrapoleerd naar 2030. Bij deze extrapolatie wordt rekening gehouden met de technische bijstellingen in 2030 met betrekking tot volumegroei,

raming loon- en prijsbijstelling en doorwerking van eerdere beleidsmaatregelen. Bij deze posten komt de raming 2030 niet overeen met de raming 2029.

Ontvangsten

Autonoom

Actualisatie eigen risico

De mutaties in de uitgavenramingen voor de Zvw leiden samen tot een neerwaartse bijstelling van de opbrengsten van het eigen risico vanaf 2026.

Actualisatie kostenverdelingen raming eigen risico

Jaarlijks wordt de raming van het eigen risico in de VWS-begroting geüpdatet met de nieuwste verdeling van zorgkosten en geijkt aan de raming van het eigen risico uit het onderzoek naar de risicoverevening. Beide gebeuren op basis van data van de Erasmus Universiteit. Dit leidt per saldo tot een opwaartse bijstelling van de verwachte opbrengsten van het eigen risico.

Beleidsmatig

Besparingsverlies eigen risico

Het kabinet heeft besloten af te zien van de per 2026 voorgenomen tranchering van het eigen risico (€ 150 per behandeling in de MSZ). Dit leidt tot extra uitgaven op de verschillende Zvw-sectoren (€ 318 miljoen) en hogere ontvangsten eigen risico (€ 118 miljoen). Per saldo is sprake van een besparingsverlies van € 200 miljoen.

Extrapolatie

Om de stand van het jaar 2030 te berekenen zijn de begrotingstanden 2029 geëxtrapolerd naar 2030. Bij deze extrapolatie wordt rekening gehouden met de technische bijstellingen in 2030 t.o.v. 2029 met betrekking tot volumegroei, raming loon- en prijsbijstelling en doorwerking van eerdere beleidsmaatregelen.

5.3.2 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten

De onderstaande tabel laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2025 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten van de Wlz zien. Onder de tabel is een toelichting van de verschillende mutaties opgenomen.

Tabel 5 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten 2025-2030 (bedragen x € 1 miljoen) ¹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2025	39.849,7	42.078,2	44.664,2	47.710,8	50.940,4	50.940,4
Bijstellingen						
Autonoom	- 365,6	- 303,7	- 164,7	- 225,4	- 321,7	- 499,2
Actualisatie Wlz-uitgaven	- 353,3	- 310,3	- 223,3	- 243,3	- 223,3	- 223,3
Loon- en prijsontwikkeling	2,5	62,4	73,4	32,7	- 83,6	- 261,1
Meevaller Wmo	0,0	- 33,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Meevaller besparing pgb op maat	0,0	- 7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Beheerskosten zorgkantoren	- 14,8	- 14,8	- 14,8	- 14,8	- 14,8	- 14,8
Beleidsmatig	0,0	- 10,6	19,4	9,4	9,4	3.597,5
Gewijzigd kasritme bij besparing pgb op maat	0,0	- 10,0	10,0	0,0	0,0	0,0
Aanpassing Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH)	0,0	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
Hulpmiddelen: schuif Wmo-Wlz	0,0	- 10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overig beleidsmatig	0,0	- 1,4	- 1,4	- 1,4	- 1,4	- 1,4
Extrapolatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.588,2
Technisch	- 87,2	- 87,2	- 87,2	- 87,2	- 87,2	- 87,2
Loon- en prijsindexatie Wmo beschermd wonen	- 87,2	- 87,2	- 87,2	- 87,2	- 87,2	- 87,2
Totaal bijstellingen	- 452,8	- 401,5	- 232,6	- 303,2	- 399,6	3.011,2
Bruto Wlz-uitgaven 1^e suppletoire begroting 2025	39.396,8	41.676,7	44.431,7	47.407,5	50.540,8	53.951,6
Wlz-ontvangsten ontwerpbegroting 2025	2.534,9	2.734,5	2.852,2	2.973,3	3.092,9	3.092,9
Bijstellingen						
Autonoom	9,3	6,7	10,7	25,4	29,4	28,5
Actualisatie eigen bijdragen Wlz	9,3	9,7	13,7	28,4	32,4	31,5
Tegenvaller eerste inkomensgenieters	0,0	- 3,0	- 3,0	- 3,0	- 3,0	- 3,0
Beleidsmatig	- 4,4	- 1,7	- 1,5	- 1,6	- 1,7	129,5
Afroep AP herstel box 3	- 9,2	- 1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Kasschuif doorwerking herstel box 3	4,8	0,0	- 1,5	- 1,6	- 1,7	0,0
Extrapolatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	129,5
Totaal bijstellingen	4,9	5,0	9,2	23,8	27,7	158,0
Wlz-ontvangsten 1^e suppletoire begroting 2025	2.539,8	2.739,5	2.861,4	2.997,1	3.120,6	3.250,9

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2025	37.314,8	39.343,7	41.812,0	44.737,5	47.847,5	47.847,5
<i>Bijstellingen in de netto Wlz-uitgaven</i>	<i>- 457,7</i>	<i>- 406,5</i>	<i>- 241,8</i>	<i>- 327,0</i>	<i>- 427,3</i>	<i>2.853,2</i>
Netto Wlz-uitgaven 1^e suppletoire begroting 2025	36.857,0	38.937,2	41.570,3	44.410,4	47.420,2	50.700,7

¹ Door afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.
Bron: VWS, Zorginstituut Nederland en NZa.

Toelichting

Uitgaven

Autonoom

Actualisatie Wlz-uitgaven

In het Wlz-kader voor 2025 was bij de definitieve kaderbrief Wlz 2025 rekening gehouden met een maximale groei van afgerond € 3,0 miljard, waarvan € 360 miljoen was gereserveerd als mogelijk op een later moment in te zetten herverdeelmiddelen (zie Kamerstukken II, 2024–2025, [34 104, nr. 412](#)). Op basis van de februaribrief van de NZa blijkt dat het niet nodig is om deze herverdeelmiddelen beschikbaar te stellen. De zorgkantoren komen tot dezelfde conclusie. Zij signaleren ook dat het bestaande Wlz-kader voor 2025 toereikend is om voldoende zorg in te kopen. Het niet beschikbaar stellen van de herverdeelmiddelen leidt tot een neerwaartse bijstelling in de *begroting* van € 360 miljoen in 2025, maar heeft geen effect op reeds het *beschikbaar gestelde Wlz-kader* voor de zorginkoop door zorgkantoren. Dit blijft voor 2025 ongewijzigd gelijk aan afgerond € 39 miljard, waarmee ten opzichte van 2024 nog steeds afgerond € 2,7 miljard aan extra middelen beschikbaar zijn. Rekening houdend met € 6,7 miljoen aan hogere uitgaven voor Wlz buiten contracteerruimte (tandheelkundige zorg) op basis van de uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut bedraagt de actualisatie in 2025 per saldo € 353,3 miljoen. Van deze bijstelling werkt € 310,3 miljoen door naar 26 en € 223,3 tot € 243,3 miljoen door naar 2027 en verder.

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsontwikkeling is voor 2025 en verder aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Meevaller Wmo

Doordat het voorstel van Wet vervanging abonnementstarief Wmo 2015 is vertraagd, kan het niet 9 maanden voor 1/1/2026 gepubliceerd worden (de noodzakelijke implementatietermijn). De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo 2015 (ivb) kan daardoor niet eerder dan per 1/1/2027 plaatsvinden. Dit leidt tot een besparingsverlies in het gemeentefonds (Wmo), aangezien als gevolg van de vertraging de eerdere uitname uit het gemeentefonds voor 2026 teruggedraaid moet worden.

Meevaller besparing pgb op maat

De besparing op grond van pgb op maat valt in 2026 € 7,5 miljoen hoger uit door aanpassingen in het ingroeipad. Structureel blijft de besparing ongewijzigd.

Beheerskosten zorgkantoren

Op het budget voor de beheerskosten Wlz is gedurende 2024 een meevaller ontstaan van € 14,8 miljoen. Deze mutatie wordt structureel verondersteld.

Beleidsmatig

Gewijzigd kasritme bij besparing pgb op maat

Het kasritme van de reeds ingeboekte besparing voor pgb op maat zal het kasritme zich anders voordoen dan eerder ingeboekt. In het jaar 2026 zal de besparing groter zijn dan eerder verwacht en in 2027 zal de besparing lager zijn dan eerder verwacht. Om dit verschil in het kader te verwerken zal er een kasschuif plaatsvinden van € 10 miljoen van het jaar 2026 naar 2027.

Aanpassing Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH)

Vanaf 1 januari 2026 valt het pgb niet meer onder de Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH). Dit betekent dat pgb-budgethouders, afhankelijk van het type arbeidscontract, zowel de premieafdrachten als de doorbetalingen bij ziekte binnen hun pgb-budget moeten bekostigen. In sommige gevallen kan dit ertoe leiden dat het pgb-budget van de budgethouder niet toereikend is, en dat de budgethouder ook niet de ruimte ervaart om de zorgvraag aan te passen. Dit zal een stijging veroorzaken in het benodigde pgb-budget van € 10,8 miljoen structureel waarvoor het Wlz-kader wordt aangepast.

Hulpmiddelen: schuif Wmo-Wlz

Het scheiden van wonen en zorg in de Wlz leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De meerkosten van gemeenten worden gedekt middels een budgetneutrale schuif vanuit de Wlz. De schuif betreft € 10 miljoen in 2026. Voor de jaren 2024 en 2025 is er in de Voorjaarsnota 2024 reeds een kasschuif verwerkt.

Overig beleidsmatig

Deze post is het saldo van kleine beleidsmatige mutaties

Extrapolatie

Om de stand van het jaar 2030 te berekenen zijn de begrotingstanden 2029 geëxtrapoléerd naar 2030. Bij deze extrapolatie wordt rekening gehouden met de technische bijstellingen in 2030 met betrekking tot volumegroei, raming loon- en prijsbijstelling en doorwerking van eerdere beleidsmaatregelen. Bij deze posten komt de raming 2030 niet overeen met de raming 2029.

Technisch

Loon- en prijsindexatie Wmo beschermd wonen

Dit betreft het overboeken van de tranche loon- en prijsindexatie 2025 naar het budget voor beschermd wonen in het gemeentefonds.

Ontvangsten

Autonoom

Actualisatie eigen bijdragen Wlz

De nieuwe kwartaalcijfers van het Zorginstituut leiden per saldo tot een meevaller.

Tegenvaller eerste inkomensgenieters

Wegens een wettelijke onrechtmatigheid en problematiek in de uitvoering is het ministerie van VWS voornemens de eigen bijdrage systematiek te wijzigen zodat bij iedereen de hoogte van de eigen bijdrage berekend zal worden op inkomen t-2. Voorheen werd bij de groep «eerste inkomensgenieters» het jaar t of t-1 gehanteerd, in de praktijk bleek dit echter niet uitvoerbaar en heeft het geleid tot ongelijke behandeling van verschillende leeftijdsgroepen, vele correctiefacturen en navorderingen en schuldenproblematiek bij Wlz-cliënten. Deze onbedoelde negatieve effecten worden weggenomen door de systematiek aan te passen, wat zal leiden tot lagere eigen bijdrage inkomsten.

Beleidsmatig

Afroep AP herstel box 3

Burgers met een box 3 vermogen kunnen in bepaalde gevallen in bezwaar gaan tegen hun belastingaangifte, met terugwerkende kracht vanaf 2017, tot aan de invoering van de wet werkelijk rendement, naar verwachting in 2028. Dit leidt tot lagere verzamelinkomens in de betreffende jaren, waardoor Wlz-cliënten ook lagere eigen bijdrages verschuldigd zijn. Hiervoor is de eigen bijdrage met € 9,2 miljoen in 2025 en 1,7 miljoen in 2026 verlaagd.

Kasschuif doorwerking herstel box 3

Over de periode 2017 t/m 2025 zal dit naar schatting € 4,4 miljoen kosten. Voor de bepaling van de eigen bijdrages wordt gebruik gemaakt van inkomensgegevens van twee jaar eerder. Daarom loopt dit effect op de eigen bijdrage Wlz en beschermd wonen Wmo in ieder geval door t/m 2029. Voor de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029 zijn de kosten geraamd op respectievelijk € 1,7 miljoen, € 1,5 miljoen, € 1,6 miljoen en € 1,7 miljoen. Hiervoor is een kasschuif verwerkt.

Extrapolatie

Om de stand van het jaar 2030 te berekenen zijn de begrotingstanden 2029 geëxtrapoléerd naar 2030. Bij deze extrapolatie wordt rekening gehouden met de technische bijstellingen in 2030 t.o.v. 2029 met betrekking tot volumegroei, raming loon- en prijsbijstelling en doorwerking van eerdere beleidsmaatregelen.

5.3.3 Verticale ontwikkeling Wmo beschermd wonen en Aanvullende Post

De uitgaven voor Wmo beschermd wonen zijn de middelen die via een integratie-uitkering vanuit het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. Deze middelen staan op de begroting van het gemeentefonds van het ministerie van BZK, maar vallen onder de zorguitgaven in het PZ-hoofdstuk. Verder is een deel van de middelen uit de Startnota, die onder de zorguitgaven in het PZ hoofdstuk vallen, opgenomen op de AP van het ministerie van Financiën.

5.3.3.1 Verticale ontwikkeling Wmo beschermd wonen

In de onderstaande tabel wordt de verticale ontwikkeling van de uitgaven Wmo beschermd wonen gepresenteerd en toegelicht.

Tabel 6 Verticale ontwikkeling beschermd wonen 2025-2030 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto uitgaven beschermd wonen ontwerpbegroting 2025	1.745,9	1.746,6	1.746,6	1.746,6	1.746,6	1.746,6
Bijstellingen						
Technisch	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2
Loon- en prijsindexatie Wmo beschermd wonen	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2
Totaal bijstellingen	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2
Netto uitgaven beschermd wonen 1° suppletioire begroting 2025	1.833,0	1.833,7	1.833,7	1.833,7	1.833,7	1.833,7

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS.

Toelichting

Technisch

Loon- en prijsindexatie Wmo beschermd wonen

Dit betreft het toevoegen van de loon- en prijsindexatie 2025 op het budget voor beschermd wonen in het gemeentefonds.

5.3.3.2 Verticale ontwikkeling van de Aanvullende Post

In de onderstaande tabel wordt de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven op de Aanvullende Post (AP) van het ministerie van Financiën gepresenteerd en toegelicht. In de tabel zijn de middelen uit de Startnota opgenomen die overgeheveld zijn naar de Zvw en Wlz en naar de begrotingsartikelen van de VWS-begroting. Daarnaast zijn enkele overige bijstellingen in de tabel verwerkt.

Tabel 7 Verticale ontwikkeling zorguitgaven aanvullende post Financiën 2025-2030 (bedragen x € 1 miljoen) ¹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto Zorguitgaven aanvullende post Financiën ontwerpbegroting 2025	0,0	24,2	923,2	1.216,0	605,0	600,0
Bijstellingen						
Beleidsmatig	0,0	259,7	- 125,4	- 30,9	19,8	27,8
Passende zorg	0,0	- 20,0	5,0	5,0	10,0	0,0
Passende zorg (overboeking naar VWS-begroting)	0,0	- 2,4	- 2,3	- 0,7	- 0,2	0,0
loon- en prijs passende zorg	0,0	1,1	1,0	0,7	0,2	0,0
Loon- en prijsontwikkeling	0,0	0,0	41,9	56,1	27,8	27,8
Kasschuif envelop ouderenzorg	0,0	281,0	- 171,0	- 92,0	- 18,0	0,0
Overboeking taakstelling externe inhuur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal bijstellingen	0,0	259,7	- 125,4	- 30,9	19,8	27,8
Netto zorguitgaven aanvullende post Financiën 1^e suppletoire begroting 2025	0,0	283,9	797,8	1.185,1	624,8	627,8

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS.

Toelichting

Beleidsmatig

Passende zorg

In het kader van realistisch ramen is het kasritme van de envelop passende zorg aangepast.

Passende zorg (overboeking naar VWS-begroting)

Deze mutatie betreft de overboeking van passende zorg naar de VWS-begroting.

Loon- en prijs passende zorg

Deze mutatie betreft de loon- en prijsbijstelling op de passende zorg.

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsontwikkeling is voor 2025 en verder aangepast op basis van actuele macro-economische inzichten van het Centraal Planbureau (CPB).

Kasschuif envelop ouderenzorg

Om de envelop ouderenzorg per 2026 in te laten gaan worden vanuit 2027 tot en met 2029 middelen naar 2026 geschoven.

Extrapolatie

Deze mutatie betreft een correctieboeking van de extrapolatie voor het jaar 2030.